

ЗАКОН ЗА ПРЕКРШОЦИТЕ („СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА“ БР. 96/2019)

ОСНОВНИ ОДРЕДБИ

Предмет на законот

Член 1

Со овој закон се уредуваат општите услови за пропишување на прекршоците и прекршочните санкции, општите услови за утврдување на прекршочната одговорност, за изрекувањето и извршувањето на прекршочните санкции и се пропишуваат прекршочните постапки.

Примена на одредбите од други закони

Член 2

(1) За прекршокот и прекршочната одговорност соодветно се применуваат одредбите од општиот дел на Кривичниот законик.

(2) Ако со одредбите од овој закон поинаку не е определено, судовите во прекршочната постапка ги применуваат одредбите од Законот за кривичната постапка кои се однесуваат на основните начела: јазикот, месната надлежност, последици од ненадлежност, судир на надлежности, изземање, обвинет, бранител, поднесоци, записници, рокови, имотно-правно барање, донесување и соопштување на одлуките, достава на писмена и редовни и вонредни правни лекови.

(3) Прекршочниот орган при водењето на прекршочната постапка соодветно ги применува одредбите од Законот за општата управна постапка, освен ако со овој закон поинаку не е определено.

(4) Класификацијата на мали, средни и големи трговски друштва се определува согласно со одредбите од Законот за трговските друштва.

(5) Одредбите од законот кој ја регулира употребата на јазиците во Република Македонија и во единиците на локалната самоуправа соодветно се применуваат во прекршочната постапка.

Значење на изразите во овој закон

Член 3

(1) Под поимот физичко лице во смисла на овој закон се подразбира секое полнолетно лице сторител на прекршок, одговорно лице во правно лице, трговец поединец, овластено службено лице и лице кое самостојно врши дејност.

(2) Под правно лице се подразбираат: Република Македонија, јавните органи, единиците на локалната самоуправа, јавните претпријатија, трговските друштва, установите, политичките партии, здруженијата, фондациите, сојузите и организационите облици на странски организации, спортски здруженија и други правни лица од областа на

**Неважечки
закони**

**Поврзани
прописи
200/2019**

спортот и други правни лица и други заедници и организациите на кои им е признаено својството на правно лице.

(3) Под странско правно лице се подразбира јавно претпријатие, установа, фонд, банка, трговско друштво или друг облик на организираност според законите на странска држава во вршење на стопански, финансиски, банкарски, трговски, услужни или други дејности, кое има седиште во друга држава или претставништво во Република Македонија или е основано како меѓународно друштво, фонд, банка или установа.

(4) Јавен орган претставуваат министерствата и други органи на државната управа, организации утврдени со закон, правните и физичките лица на кои со закон им е доверено да вршат јавни овластувања, како и органите на општината, на градот Скопје и општините во градот Скопје.

(5) Државни органи се министерствата, другите органи на државната управа, органите на законодавната, извршната и судската власт.

(6) Како одговорно лице во правно лице се смета лицето на кое со оглед на неговата функција или врз посебно овластување во правното лице му е доверен определен делокруг на работи што се однесуваат на извршување на законските прописи или на прописите донесени врз основа на закон, акт на правното лице во управувањето, користењето и располагањето со имот, раководењето со производниот или деловен потфат, некој друг стопански процес или надзорот над нив. Кога е тоа посебно предвидено со овој закон, како одговорно лице се смета и лицето кое врши посебна функција или овластување или на кое му е доверено самостојно вршење на определени работи во странско правно лице, како и лицето кое е претставник на странско правно лице во Република Македонија.

(7) Како службено лице се смета:

а) избран или именуван функционер во Собранието на Република Македонија, во Владата на Република Македонија, во органите на државната управа, во судовите и други органи и организации што вршат определени стручни, управни и други работи во рамките на правата и должностите на Републиката, во единиците на локалната самоуправа, како и лица кои постојано или повремено вршат службена должност во овие органи и организации;

б) овластено лице во правно лице на кое со закон или со друг пропис донесен врз основа на закон му е доверено вршење на јавни овластувања, кога должноста ја врши во рамките на тие овластувања;

в) лице овластено од функционерот кое ја води и комплетира постапката и врши определени службени должности врз основа на овластување дадено со закон или со други прописи и акти донесени врз основа на закон;

г) воен персонал кога се во прашање прекршоци кај кои како извршител е означено службено лице;

д) административен службеник е лице кое засновало работен однос заради вршење на административни работи во некоја од следниве институции: органите на државната и локалната власт и другите државни органи основани согласно со Уставот и со закон и институциите кои вршат дејности од областа на образованието, науката, здравството, културата, трудот, социјалната заштита и заштитата на детето, спортот, како и во други дејности од јавен интерес утврден со закон, а организирани како агенции, фондови, јавни установи и јавни претпријатија основани од Република Македонија или од општините, од градот Скопје, како и од општините во градот Скопје;

ѓ) претставник на странска држава или на меѓународна организација во Република Македонија.

(8) Под поимот воен персонал се сметаат: воени старешини - офицери и подофицери, војници на служење на воениот рок, питомци на

Воената академија, лица на стручно оспособување и усовршување за офицери и подофицери, воени обврзници во резервниот состав на Армијата на Република Македонија додека се повикани да извршуваат права и должности од областа на одбраната во врска со извршување на воената обврска и цивилен персонал на служба во Армијата на Република Македонија.

(9) Прекршочна постапка е постапка која согласно со одредбите на овој закон ја води суд, прекршочен орган и овластено службено лице.

(10) Под прекршочни органи во смисла на овој закон се подразбираат: јавните органи, самостојните регулаторни тела и другите органи надлежни согласно со закон за водење на прекршочна постапка и изрекување на прекршочни санкции.

(11) Овластено службено лице е службено лице во јавен орган кој е овластен да издава прекршочен платен налог, води прекршочна постапка и изрекува прекршочни санкции во прекршочните постапки утврдени со закон.

(12) Самостоен вршител на дејност се смета лицето кое врши дејност врз основа на пропишани дозволи или одобренија.

(13) Под поимот глоба, се смета паричен износ пресметан во денарска противвредност на износот на средниот курс на еврото според Народната банка на Република Македонија во времето на изрекувањето на глобата пресметана во денарска противвредност без децимали.

ДЕЛ ПРВИ МАТЕРИЈАЛНО-ПРАВНИ ОДРЕДБИ

Глава прва ОПШТИ ОДРЕДБИ

Начело на законитост во определувањето на прекршоците и во пропишувањето на прекршочните санкции

Член 4

Никому не може да му биде изречена прекршочна санкција за прекршок кој пред да е сторен не бил со закон определен како прекршок и за кој со закон не била пропишана прекршочна санкција.

Забрана за двојно изрекување санкции

Член 5

Никој не може повторно да биде санкциониран за прекршок за кој веќе била водена постапка и за истото дејствие му била изречена кривична или прекршочна санкција.

Начело на пропорционалност

Член 6

(1) При водењето на прекршочната постапка судот, односно прекршочниот орган треба да и овозможи на странката да ги оствари и заштити своите права и правни интереси, доколку истите не се на штета на правата и правните интереси на другите странки или трети лица и не се на штета на јавниот интерес утврден со закон.

(2) Кога на странките во прекршочната постапка им се наложуваат обврски, судот односно прекршочниот орган е должен да ги примени оние дејствија кои се поповолни за странките, ако таквите дејствија се доволни за да се постигне целта утврдена со закон.

Прекршочни санкции

Член 7

За сторен прекршок под условите од овој закон, се изрекуваат:

- 1) прекршочни санкции за физички лица,
- 2) прекршочни санкции за правни лица и
- 3) посебни прекршочни мерки.

Глава втора ПРЕКРШОК И ПРЕКРШОЧНА ОДГОВОРНОСТ

Прекршок

Член 8

Прекршокот е противправно дело кое со закон е определено како прекршок, чии обележја се определени со закон и за кое е пропишана прекршочна санкција.

Одговорност на физичко лице

Член 9

(1) За одговорност на физичко лице доволна е небрежност, доколку со законот во кој е пропишан прекршокот не е определено дека на сторителот ќе му се изрече прекршочна санкција само кога прекршокот е сторен со умисла.

(2) На одговорно лице во правно лице ќе му се изрече прекршочна санкција за прекршок кога до извршување на прекршокот дошло со негово дејствие, пропуштање на дејствие и негово пропуштање на должен надзор.

(3) Ако исто лице е сторител на ист прекршок како физичко лице и како одговорно лице во правно лице ќе биде одговорен само како физичко лице.

Одговорност на правно лице

Член 10

(1) Правното лице може да одговара за прекршок само ако тоа е определено со законот со кој е пропишан прекршокот.

(2) Правното лице е одговорно за прекршок ако до извршување на прекршокот дошло со дејствие, пропуштање на дејствие или со пропуштање на должен надзор од страна на надлежниот орган или на одговорното лице во правното лице или со дејствие или пропуштање на друго лице кое било овластено да постапува од името на правното лице, во рамките на својот надзор, или кога тоа ги пречекорило своите овластувања заради остварување корист за правното лице.

(3) Прекршочната одговорност на правното лице не ја исклучува одговорноста на сторителот на прекршокот.

(4) За делата определени со закон прекршочно се одговорни сите правни лица, со исклучок на Република Македонија, државните органи и советите на единиците на локалната самоуправа.

(5) Правно лице кое е во стечај е одговорно за прекршок извршен пред започнувањето на стечајната постапка и може да му се изрече само посебна мерка на конфискација на имот, имотна корист и одземање на предмети.

Одговорност на странско правно лице

Член 11

Странско правно лице прекршочно е одговорно ако прекршокот е сторен на територијата на Република Македонија или прекршокот предизвикал последици на територијата на Република Македонија.

Одговорност за прекршок на друг

Член 12

(1) Одговорното лице во правно лице, во случаите предвидени со закон, одговара за прекршок сторен од вработен во тоа правно лице, ако до извршување на прекршокот дошло со пропуштање на должниот надзор врз работењето.

(2) Одговорноста на одговорното лице во правното лице не ја исклучува одговорноста на сторителот.

Одговорност на службено лице во јавен орган

Член 13

Службеното лице во јавен орган е одговорно ако прекршокот го извршило во рамките на своите службени овластувања или ако при вршење на службените овластувања ги пречекорило службените овластувања.

Обид

Член 14

Нема одговорност за обид за прекршок, освен во случаите определени со закон.

Помагач и поттикнувач

Член 15

Нема одговорност за поттикнување и помагање на прекршок, освен во случаите определени со закон.

Општи правила за одмерување на прекршочната санкција

Член 16

(1) На сторителот на прекршок му се одмерува прекршочна санкција во границите што со закон се пропишани за сторен прекршок, имајќи ги предвид прекршочната одговорност на сторителот и тежината на прекршокот.

(2) При одмерувањето на прекршочната санкција се земаат предвид сите околности што влијаат прекршочната санкција да биде полесна или потешка (олеснувачки и отежнувачки околности), а особено: степенот на одговорност на сторителот за прекршок, побудите од кои е сторен прекршокот, јачината на загрозувањето или повредата на заштитеното добро, околностите под кои прекршокот бил сторен,

поранешниот живот на сторителот, неговите лични прилики и неговото однесување по прекршокот особено дали ја надоместил штетата, како и други околности кои се однесуваат на личноста на сторителот.

(3) При одмерувањето на глобата се има предвид имотната состојба на сторителот, висината на неговата плата, другите негови примања, неговиот имот и неговите семејни обврски, кај прекршоците од областа на даноците и царините и сразмерноста на висината на неплатените давачки на кои е обврзан со закон.

(4) Прекршочните санкции изречени за претходно сторен прекршок не може да се сметаат за отежнувачка околност, ако од денот на правосилноста на одлуката за прекршок до сторување на новиот прекршок поминала повеќе од една година.

Стек

Член 17

(1) Ако сторителот со едно дејствие или со повеќе дејствија сторил повеќе прекршоци, но не е донесена одлука за прекршок, претходно ќе се утврди прекршочна санкција за секој одделен прекршок, а потоа ќе се изречат како единствена прекршочна санкција сите така утврдени прекршочни санкции.

(2) Ако за повеќе прекршоци сторени во стек е утврдена глоба ќе се изрече единствена прекршочна санкција што е еднаква на збирот на одделно утврдената глоба, која не може да го надмине законскиот максимум на глобата пропишана со закон.

Продолжен прекршок

Член 18

(1) На сторителот кој искористувајќи ист траен однос, исти прилики или други слични околности, ќе изврши две или повеќе временски поврзани дејствија што претставуваат повеќекратно остварување на ист прекршок, ќе му се изрече единствена прекршочна санкција во границите на прекршочната санкција пропишана за тој прекршок.

(2) На сторителот кој под условите од ставот (1) на овој член ќе изврши две или повеќе временски поврзани дејствија што претставуваат остварување на истородни прекршоци, ќе му се изрече прекршочна санкција во границите на прекршочната санкција пропишана за најтешкиот прекршок.

Ослободување од прекршочна санкција

Член 19

(1) Судот, односно прекршочниот орган може да го ослободи од прекршочна санкција сторителот на прекршокот само кога тоа е изречно утврдено со закон.

(2) Судот, односно прекршочниот орган може да го ослободи од прекршочна санкција сторителот на прекршокот, да му ја ублажи глобата без ограничувањата пропишани за ублажување на глобата или да го ослободи само од прекршочната санкција забрана на управување со моторно возило или протерување странец од земјата.

Посебна основа за ослободување од прекршочна санкција

Член 20

Судот, односно прекршочниот орган може да го ослободи од прекршочна санкција сторителот на прекршокот сторен од небрежност кога последиците на прекршокот сторителот го погодуваат така тешко што изрекувањето на прекршочната санкција во таков случај не би одговарало на целта на санкционирањето.

Ублажување на глоба и ослободување поради отстранување на штетните последици на прекршокот

Член 21

(1) Кога прекршокот е сторен под особено олеснувачки околности, глобата може да се ублажи до општиот законски минимум утврден во членовите 26 и 36 од овој закон.

(2) За прекршок извршен под особено олеснувачки околности, за кој е пропишана прекршочна санкција, судот односно прекршочниот орган може да го ослободи сторителот од прекршочна санкција ако сторителот сам го пријави прекршокот пред истиот да биде откриен или ако до завршувањето на прекршочната постапка ја врати одземената корист на оштетениот, ја надомести штетата или на друг начин ги надомести или поправи штетните последици на прекршокот.

Глава трета ПРЕКРШОЧНИ САНКЦИИ ЗА ФИЗИЧКИ ЛИЦА

Видови прекршочни санкции за физички лица

Член 22

За прекршоци на прекршочно одговорни сторители може да им се изречат следниве прекршочни санкции:

- 1) опомена;
- 2) општокорисна работа;
- 3) глоба;
- 4) негативни поени;
- 5) престанок на важење на возачка дозвола;
- 6) забрана на управување со моторно возило;
- 7) забрана на вршење професија, дејност или должност;
- 8) протерување на странец од земјата;
- 9) забрана за влез и присуство на спортски натпревари и
- 10) забрана на користење на субвенции и други средства обезбедени од Буџетот на Република Македонија.

Услови за изрекување на прекршочни санкции

Член 23

(1) Опомената се изрекува како самостојна прекршочна санкција или во замена за глоба кога се работи за прекршок сторен под такви олеснувачки околности кои го прават особено лесен или кога со нејзиното изрекување се постигнува целта на законот.

(2) Општокорисна работа се изрекува како самостојна прекршочна санкција или во замена за глоба кога глобата не може да биде извршена согласно со случаи определени со закон.

(3) Глобата се изрекува како главна прекршочна санкција.

(4) Негативните поени се изрекуваат како замена на глобата.

(5) Престанок на важење на возачка дозвола или забрана на управување со моторно возило се изрекуваат со глоба, опомена или

како самостојни прекршочни санкции во случаите определени со закон.

(6) Забраната на вршење професија, дејност или должност се изрекува како самостојна прекршочна санкција, а во случај на повторно сторување на прекршокот се изрекува заедно со глоба.

(7) Протерувањето странец од земјата се изрекува заедно со глоба, опомена или како самостојна прекршочна санкција во случаите определени со закон.

(8) Забраната за влез и присуство на спортски натпревари се изрекува заедно со глобата или како самостојна прекршочна санкција во случаите определени со закон.

(9) Забрана на користење на субвенции и други средства обезбедени од Буџетот на Република Македонија се изрекува заедно со глобата, опомената или како самостојна прекршочна санкција во случаите определени со закон.

Опомена

Член 24

(1) Опомена се изрекува за прекршок сторен под такви олеснувачки околности кои го прават особено лесен или кога со нејзиното изрекување се постигнува целта на законот.

(2) Опомената може да се изрече и ако прекршокот се состои од неисполнување на пропишаната обврска или со прекршокот е нанесена штета, а сторителот пред донесувањето на одлуката за прекршок ја исполнил пропишаната обврска, односно ја отстранил или ја надоместил нанесената штета или ако прекршокот е сторен за прв пат и не предизвикал штетни последици за трето лице, ниту пак бил загрозен јавниот интерес.

Општокорисна работа

Член 25

(1) За прекршок на физичко лице за кое е предвидена глоба судот може да изрече општокорисна работа во траење од најмногу 30 дена.

(2) Мерката општокорисна работа се изрекува во часови, не помалку од пет часа неделно, во период најмногу до 30 денови.

(3) При изрекување на прекршочната санкција судот ја определува висината на глобата и утврдува дека таа нема да се изврши ако осуденото лице за прекршок ја прифати општокорисната работа. При тоа секој ден на општокорисна работа се изедначува со глоба во висина од 15 евра во денарска противвредност.

(4) Општокорисната работа сторителот е должен да ја одработи во рок определен од судот, без надоместок, во јавен орган или хуманитарна организација, во неработни денови и празници. Кога постојат здравствени или оправдани лични или семејни причини општокорисната работа може да се одложи најмногу за уште 30 дена.

(5) Доколку сторителот не ја изврши општокорисната работа во рок определен од судот и не донесе потврда дека ја извршил општокорисната работа, судот ќе му изрече глоба.

(6) Начинот на остварување на општокорисната работа ќе се спроведе согласно со закон.

Глоба

Член 26

(1) Глобата за физичко лице се состои во плаќање на определен паричен износ кој не може да биде помал од 15 евра во денарска противвредност ниту поголем од 250 евра во денарска противвредност, освен ако со законодавството на Европската Унија не е поинаку определено.

(2) Глобата за одговорно лице во правно лице и овластено службено лице не може да биде помала од 15 евра во денарска противвредност, ниту поголема од 500 евра во денарска противвредност, освен ако со законодавството на Европската Унија не е поинаку определено.

(3) За прекршоци од областа на даноците, царините, јавните набавки, јавните финансии и јавниот долг може да се пропише глоба во поголем паричен износ во зависност од затаената давачка или износ на набавка, но најмногу во двократен износ од износот во ставовите (1) и (2) на овој член.

(4) За прекршоци во областа на заштита на здравјето на луѓето, заштита на природни богатства, животна средина, заштита на културното наследство, заштита од природни и други непогоди, може да се пропише глоба во трикратен износ од износот во ставовите (1) и (2) на овој член.

(5) За прекршоци од областа на конкуренцијата, енергетиката, електронските комуникации, трговијата со забранети и/или ограничени стоки за употреба, прекршоци сторени од користољубие или за прекршоци со кои се предизвикува поголема имотна штета, може да се пропише глоба до двојниот износ од максимумот или во сразмер со висината на причинетата штета или прибавената корист, но најмногу до десеткратен износ од износот во ставовите (1) и (2) на овој член.

(6) Во одлуката за прекршокот се определува рокот за плаќање на глобата кој не може да биде пократок од осум дена ниту подолг од 30 дена од денот на правосилноста на одлуката, по што се спроведува присилна наплата, согласно со одредбите од Законот за даночната постапка.

(7) Во оправдани случаи кога сторителот нема доволно имот, не е вработен, боледува од некоја болест и други слични околности што го оправдуваат тоа, може да се дозволи глобата да се исплати на рати. Во тој случај ќе се определи начинот и рокот на плаќање кој не може да биде подолг од шест месеци.

Негативни поени

Член 27

За прекршоци во областа на сообраќајот и други прекршоци определени со закон може да се пропишат негативни поени што ги изрекува прекршочниот орган.

Престанок на важење на возачка дозвола

Член 28

(1) Судот ќе изрече прекршочна санкција престанок на важење на возачка дозвола, доколку е сторен прекршок во областа на сообраќајот на патиштата со кој е предизвикана опасност за настанување на тешка последица или доколку е поднесен доказ дека сторителот постигнал 100 негативни бодови во сообраќајот на патиштата во последните три години.

(2) Ако возачот за период од последните три години постигне или надмине 100 негативни бодови во сообраќајот на патиштата, судот ќе изрече прекршочна санкција престанок на важење на возачката дозвола во категоријата на моторното возило со која постигнал 100 негативни бодови.

(3) Изречената прекршочна санкција престанок на важење на возачка дозвола, нема да биде извршена, ако поминале повеќе од три години од правосилноста на одлуката за прекршок.

(4) Во случаите од ставот (1) на овој член, возачката дозвола престанува да важи со правосилноста на одлуката со која била изречена прекршочната санкција престанок на важење на возачка дозвола.

(5) Сторителот на кој му е изречена прекршочна санкција престанок на важење на возачка дозвола од одредена категорија, не може да се стекне со право на управување со моторно возило од категоријата со која го сторил прекршокот за кој му е одземена возачката дозвола пред истекот на шест месеци од денот на престанокот на важењето на возачката дозвола.

Забрана на управување со моторно возило

Член 29

(1) За прекршок против безбедноста на јавниот сообраќај, со кој е предизвикана опасност за настанување на тешка последица, односно со дејствието настане штетна последица може да се изрече прекршочна санкција забрана на управување со моторно возило на определени видови или категории моторни возила во траење од 30 дена до една година.

(2) За тој што нема возачка дозвола, а стори прекршок од ставот (1) на овој член, забраната на управување со моторно возило опфаќа забрана за стекнување на возачка дозвола во период од 30 дена до една година.

(3) Забраната на управување со моторно возило се евидентира во досието на возачот најдоцна во рок од 15 дена од правосилноста на одлуката и започнува да тече од денот на евидентирањето во возачката дозвола, односно во возачката книшка.

(4) Ако прекршочната санкција од ставот (1) на овој член му биде изречена на лице кое има странска дозвола за управување со моторно возило, оваа прекршочна санкција опфаќа забрана на управување со моторно возило на територијата на Република Македонија за што ќе се извести граничната полиција заради извршување на забраната.

Забрана на вршење професија, дејност или должност

Член 30

(1) На сторителот на прекршокот може да му се забрани вршење определена професија, дејност или должност или работи сврзани со располагање, користење, управување и ракување со имот или за чување на тој имот, ако ја злоупотребил својата професија, дејност или должност заради извршување на прекршок и ако врз основа на природата на прекршокот и околностите под кои е сторен може да се очекува дека таквата дејност ќе ја злоупотреби за повторно вршење на прекршок.

(2) Судот го определува траењето на забраната од ставот (1) на овој член, најдолго до една година, сметајќи од денот на правосилноста на одлуката.

(3) Прекршочниот орган санкцијата од ставот (1) на овој член може да ја изрече во траење од најмалку три дена до најмногу 30 дена.

Протерување странец од земјата

Член 31

(1) Судот може на сторителот кој не е државјанин на Република Македонија да му изрече прекршочна санкција протерување од земјата кога ќе оцени дека природата на прекршокот, побудите на сторителот и околностите под кои е сторен, укажуваат на непожелност за натамошен престој на сторителот во земјата.

(2) Протерување странец од земјата може да трае од една до десет години или засекогаш и започнува да се смета од денот на протерувањето на сторителот од територијата на Република Македонија.

(3) Прекршочната санкција од ставот (1) на овој член не може да се изрече на сторителот што ужива заштита во согласност со меѓународен договор ратификуван во согласност со Уставот на Република Македонија.

Забрана за влез и присуство на спортски натпревари

Член 32

(1) Судот ќе изрече прекршочна санкција забрана за влез и присуство на спортски натпревари, доколку е сторен прекршок во случаите определени со закон.

(2) Забраната за влез и присуство на спортски натпревари може да се изрече во траење најмногу до три години.

Забрана на користење на субвенции и други средства обезбедени од Буџетот на Република Македонија

Член 33

(1) Судот ќе изрече прекршочна санкција забрана на користење на субвенции и други средства обезбедени од Буџетот на Република Македонија, доколку е сторен прекршок во случаите определени со закон. ¹

(2) Забраната за користење на субвенции и други средства обезбедени од Буџетот на Република Македонија може да се изрече во траење најмногу до три години.

Глава четврта

ПРЕКРШОЧНИ САНКЦИИ ЗА ПРАВНИ ЛИЦА

Видови прекршочни санкции за правни лица

Член 34

За прекршоци на правни лица може да се изречат следниве прекршочни санкции:

- опомена,
- глоба и
- привремена забрана за вршење одделна дејност.

Опомена

Член 35

Опомената се изрекува за прекршок сторен под особено олеснувачки околности, ако прекршокот се состои од неисполнување на пропишаната обврска или со прекршокот е нанесена штета, а сторителот пред донесувањето на одлуката за прекршок ја исполнил пропишаната обврска, односно ја отстранил или ја надоместил нанесената штета или ако прекршокот е сторен за прв пат и не предизвикал штетни последици за трето лице, ниту пак бил загрозен јавниот интерес.

Глоба

Член 36

(1) Глоба за правно лица не може да биде помала од 50 евра во денарска противвредност, ниту поголема од 1.000 евра во денарска противвредност за микро трговци, за мали трговци не може да биде помала од 50 евра во денарска противвредност, ниту поголема од 2.000 евра во денарска противвредност, а за средни трговци не може да биде помала од 250 евра во денарска противвредност, ниту поголема од 6.000 евра во денарска противвредност и за големи трговци не може да биде помала од 250 евра во денарска противвредност, ниту поголема од 10.000 евра во денарска противвредност. ²

(2) За прекршоци од областа на даноците, царините, јавните набавки, јавните финансии и јавниот долг може да се пропише глоба во поголем паричен износ од затаената давачка или износ на набавката, но најмногу во двократен износ од ставот (1) на овој член.

(3) За прекршоци во областа на заштита на здравјето на луѓето, заштита на природни богатства, животна средина, заштита на културното наследство, заштита од природни и други непогоди, може да се пропише глоба во трикратен износ од глобата предвидена во ставот (1) на овој член.

(4) За прекршоци сторени од користољубие или за прекршоци со кои се предизвикува поголема имотна штета, може да се пропише глоба до двојниот износ од максимумот на оваа санкција или во сразмер со висината на причинетата штета или прибавената корист, но најмногу до десеткратен износ од ставот (1) на овој член.

(5) За прекршоци од областа на конкуренцијата, електронските комуникации и трговијата со забранети и/или ограничени стоки за употреба, како и во други области опфатени со законодавството на Европската Унија може да се пропише глоба во процентуален износ, но најмногу до 10% од приходот на правното лице остварен во претходната фискална година.

(6) За прекршоци од областа на енергетиката, може да се пропише глоба во процентуален износ, но најмногу до 10% од приходот на правното лице остварен од енергетската дејност, за чие вршење има добиено лиценца од Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија, во претходната фискална година.

(7) Со законот со кој се пропишува прекршокот, висината на глобата се изразува во распон, а висината на глобата во прекршочниот платен налог се изразува во фиксен износ.

(8) Во случаи кога сторителот има оправдани причини поради кои глобата не може да ја плати одеднаш може да се дозволи глобата да се исплати на рати, на начин и во рок определен од страна на судот односно прекршочниот орган.

Одмерување на глоба за правно лице

Член 37

(1) При одмерување на висината на глобата на правното лице, освен околностите утврдени во членот 16 став (2) од овој закон, судот односно прекршочниот орган посебно ги оценува како олеснувачки или отежнувачки околности и:

- вкупниот приход остварен во претходната фискална година од годината во која е сторен прекршокот,
- просечниот број на вработени врз основа на состојбата на крајот на претходниот месец во однос на месецот во кој е сторен прекршокот и претходно санкционирање на сторителот за исти или сродни прекршоци.

(2) Доколку правното лице во Централниот регистар на Република Македонија нема поднесено годишна сметка за претходната фискална година од која може да се утврди вкупниот приход, при одмерување на висината на глобата ќе се земе во предвид просечниот вкупен приход на ниво на дејност која ја врши сторителот на прекршокот. ³

(3) Централниот регистар на Република Македонија и Агенцијата за вработување на Република Македонија се должни да обезбедат и да достават обработени податоци за вкупниот приход односно за просечниот број на вработени, на барање на судот и прекршочниот орган, без надоместок во рок од седум дена од денот на приемот на барањето.

Извршување на глобата

Член 38

(1) Ако осуденото правно лице не ја плати глобата во определениот рок, кој не може да биде пократок од осум дена ниту подолг од 30 дена од денот на правосилноста на одлуката, ќе се спроведе присилна наплата, согласно со одредбите од Законот за даночната постапка.

(2) Глобата на странски правни лица се извршува од имотот конфискуван во Република Македонија или со примена на меѓународен договор ратификуван во согласност со Уставот на Република Македонија, од имотот во странство.

Привремена забрана за вршење одделна дејност

Член 39

(1) Во одлуката со која на правното лице му се изрекува прекршочна санкција привремена забрана на вршење одделна дејност, се наведува дејноста чие вршење му се забранува на правното лице.

(2) Прекршочната санкција привремена забрана на вршење одделна дејност на правно лице, може да се изрече ако постои опасност со вршењето на таква дејност правното лице да изврши повторно прекршок опасен за животот или здравјето на луѓето или прекршок со кој може да се нанесе имотна штета на друго правно лице или на граѓани или ако на правното лице во последните две години му е изречена прекршочна санкција поради ист или сличен прекршок.

(3) Со законот со кој се пропишува прекршокот, може да се пропише задолжително изрекување на прекршочна санкција забрана за вршење одделна дејност на правно лице.

(4) Судот го определува траењето на прекршочната санкција од ставот (1) на овој член кое не може да биде пократко од три месеци ниту подолго од две години, од денот на правосилноста на одлуката.

(5) Прекршочниот орган прекршочната санкција од ставот (1) на овој член може да ја изрече во траење од најмалку три дена до најмногу 30

дена.

(6) Прекршочната санкција привремена забрана за вршење на дејност не може да се изрече на правно лице основано со закон.

Глава петта ПОСЕБНИ ПРЕКРШОЧНИ МЕРКИ

Конфискација на имот и имотна корист и одземање на предмети

Член 40

(1) За конфискуван имот и имотна корист прибавена со прекршок на физичко лице соодветно се применуваат одредбите за конфискација на имот и имотна корист и одземање на предмети од Кривичниот законик.

(2) За конфискуван имот и имотна корист прибавена со прекршок на правно лице соодветно се применува одредбата за видови казни на правно лице од Кривичниот законик.

(3) При одземање предмети судот, односно прекршочниот орган соодветно ги применуваат одредбите за услови за одземање на предмети од Кривичниот законик.

(4) Прекршочен орган од посебните прекршочни мерки може да примени само мерка одземање на предмети или наплата на противвредноста на одземените предмети, кога тоа е определено со закон со кој е пропишан прекршокот.

(5) Доколку прекршочниот орган смета дека за одреден прекршок треба да се изречат мерките конфискација на имот и имотна корист, органот ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка со предлог до судот за донесување на одлука по барањето, со собраните докази за имотот и имотната корист од сторениот прекршок, независно од тоа кога било поднесено барањето за поведување на прекршочна постапка пред органот.

Глава шестта 4 ЗАСТАРЕНОСТ И ЕВИДЕНЦИЈА НА ПРЕКРШОЧНИ САНКЦИИ

Застареност на поведување и водење на прекршочната постапка

Член 41

(1) Прекршочната постапка не може да се поведе ниту да се води ако поминат две години од денот кога е сторен прекршокот.

(2) За прекршоците од областа на даноците, царините, јавните набавки, јавните финансии и јавниот долг не може да се поведе ниту да се води прекршочна постапка ако поминат четири години од денот кога е сторен прекршокот.

(3) За прекршоците од областа на конкуренцијата, енергетиката, трговија со забранети и/или ограничени стоки за употреба, областа на заштита на здравјето на луѓето, заштита на природни богатства, животна средина, заштита на културното наследство, заштита од природни и други непогоди, електронски комуникации или прекршоци сторени од користољубие, не може да се поведе ниту да се води

прекршочна постапка ако поминат пет години од денот кога е сторен прекршокот.

(4) Застарувањето на прекршочното гонење започнува од денот кога е сторен прекршокот.

(5) Ако се работи за продолжен или повторен прекршок рокот на застареност започнува да тече од денот на последното дејствие на прекршокот.

(6) Застарувањето не тече за времето за кое според законот гонење не може да започне или да продолжи.

(7) Застарувањето се прекинува со секое процесно дејствие што се презема заради гонење на сторителот на прекршокот.

(8) Застарувањето се прекинува и кога сторителот во времето додека тече рокот на застареноста стори потезок прекршок.

(9) По секој прекин застарувањето започнува повторно да тече.

(10) Застареност на прекршочното гонење настанува во секој случај кога ќе измине два пати онолку време колку што според закон се бара за застареност на прекршочното гонење.

(11) Рокот на застареност од ставовите (1) (2) и (3) на овој член може да биде подолг доколку во одредена област се врши усогласување со законодавството на Европската Унија. ⁵

Застареност на извршувањето на прекршочните санкции

Член 42

(1) Изречената прекршочна санкција не може да се изврши ако од денот на правосилноста на одлуката за прекршокот поминат две години.

(2) Застарувањето на извршување на прекршочната санкција започнува да тече од денот кога одлуката за прекршокот станала правосилна.

(3) Застарувањето не тече за времето за кое извршувањето не може да се преземе според закон.

(4) Застарувањето се прекинува со секое дејствие на надлежниот орган што се презема заради извршување на прекршочната санкција.

(5) По секој прекин застарувањето почнува повторно да тече.

(6) Застареност на прекршочната санкција настанува во секој случај кога ќе измине двапати онолку време колку што според закон се бара за застареност на извршувањето.

(7) Со закон со кој се пропишува прекршокот, може за одделни санкции да се определат рокови на застареност на извршување подолги од рокот од ставот (1) на овој член, но не подолги од пет години.

(8) Рокот на застареност од членот 26 став (7) од овој закон почнува да тече откако истекол рокот од последната рата за исплата на глобата.

(9) Рокот на застареност од ставовите (1), (2) и (3) на овој член може да биде подолг доколку во одредена област се врши усогласување со законодавството на Европската Унија.

Водење на евиденција на прекршочни санкции

Член 43

- (1) Судот и прекршочниот орган водат евиденција за сторителите на прекршок и за изречените санкции за сторениот прекршок.
- (2) Евиденцијата на прекршочните санкции ја води првостепениот суд според местото на раѓање на сторителот на прекршокот, односно седиштето на правното лице.
- (3) За лицата родени во странство или за оние чие место на раѓање е непознато, како и за странските правни лица, прекршочна евиденција ја води судот определен со закон. ⁶
- (4) Податоци од евиденцијата на прекршочните санкции, судот и прекршочните органи даваат само по образложено барање од други јавни органи, правни или физички лица кои имаат правен интерес, ако сè уште траат мерките на забрана односно изречените санкции.
- (5) Сторителите на прекршочни санкции и изречените прекршочни санкции се бришат од евиденцијата на прекршочните санкции по истекот на времето за кое се изречени или по службена должност по истекот од една година од извршената или застарената прекршочна санкција.
- (6) Содржината и начинот на водењето на евиденцијата од ставот (1) на овој член за судовите ја пропишува претседателот на Врховниот суд, а за прекршочните органи министерот за правда.

ДЕЛ ВТОРИ ПОСТАПКИ ЗА ПОРАМНУВАЊЕ И СПОГОДУВАЊЕ

Глава седма ЦЕЛИ И НАЧИН НА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПОСТАПКИТЕ ЗА ПОРАМНУВАЊЕ И СПОГОДУВАЊЕ

Цел на постапките за порамнување и спогодување

Член 44

- (1) Целта на постапките за порамнување и спогодување е постигнување на согласност на сторителот на прекршокот и надлежните органи овластени за поведување на прекршочна постапка за отстранување на штетните последици од сторениот прекршок и спречување на повторно вршење на прекршоци и поради тоа избегнување на водење прекршочна постапка пред надлежниот суд, односно прекршочен орган.
- (2) Надлежните органи овластени за поведување на прекршочна постапка се должни да му предложат на сторителот на прекршокот постапка за порамнување или спогодување пред да поднесат барање за поведување на прекршочна постапка, доколку тоа е определено со закон.
- (3) Судот односно прекршочниот орган по службена должност внимава дали е спроведена постапка за порамнување или спогодување. Ако не е исполнета обврската од ставот (2) на овој член, судот односно прекршочниот орган ќе го врати барањето на органот од ставот (2) на овој член.

Видови на постапки

Член 45

(1) Постапката на порамнување се води како постапка за издавање на прекршочен платен налог.

(2) Постапката на спогодување се води како постапка за спогодување со физички и правни лица.

Дејствија во постапката за порамнување пред издавање на прекршочен платен налог

Член 46

(1) Кога овластеното службено лице ќе констатира прекршок составува записник во кој ги забележува битните елементи на дејствието од кое произлегува правното обележје на прекршокот, лично име, адреса и единствен матичен број на граѓанинот, ако се работи за странец и број на патната исправа и држава, а за правно лице, назив, седиште и даночен број, времето, местото и начинот на сторувањето на прекршокот, описот на дејствието, правната квалификација на прекршокот и лицата затекнати на самото место, како и дава предлог за порамнување со издавање на прекршочен платен налог. Записникот го потпишува овластено службено лице и сторителот.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член, ако овластеното службено лице прекршокот го утврди лично или го утврди со употреба на соодветни технички средства и направи, односно со податоци од службена евиденција записникот го потпишува само овластеното службено лице.

(3) Доколку во постапката на сторителот му бил издаден прекршочен платен налог, тоа ќе се забележи во записникот за констатиран прекршок.

(4) Доколку сторителот не се согласи да му биде издаден прекршочен платен налог или со закон не е пропишано издавање на прекршочен платен налог, истото ќе се забележи во записникот за констатиран прекршок, а овластеното службено лице поднесува барање за поведување на прекршочна постапка пред надлежен суд односно прекршочен орган.

Издавање на прекршочен платен налог

Член 47

(1) Кога овластеното службеното лице ќе утврди дека е сторен прекршок за кој со закон е предвидено издавање на прекршочен платен налог, на сторителот на прекршокот ќе му го врачи прекршочниот платен налог.

(2) Во прекршочниот платен налог се наведени битните елементи на дејствието од кое произлегува правното обележје на прекршокот, лично име, адреса и единствен матичен број на граѓанинот, ако се работи за странец и број на патната исправа и држава, а за правно лице, назив, седиште и даночен број, местото и времето на сторување на прекршокот, правната квалификација на прекршокот, износот на глобата, број на сметката за плаќање, правна поука како и други податоци во согласност со закон.

(3) Во постапката за порамнување глобата во прекршочниот платен налог се изрекува во фиксен износ пропишан со закон, а ако глобата е пропишана во распон се изрекува минималниот пропишан износ за прекршокот.

(4) По приемот на прекршочниот платен налог сторителот е должен да ја плати глобата изречена согласно со ставовите (2) и (3) на овој член во рок од осум дена од денот на приемот на прекршочниот платен налог на сметката означена во прекршочниот платен налог.

(5) Сторителот кој ќе ја плати глобата во рокот од ставот (4) на овој член ќе плати половина од изречената глоба, за кое право се поучува во правната поука.

(6) Во постапката која ќе заврши со плаќање на прекршочен платен налог не се плаќаат трошоци на постапката.

(7) Сторителот којшто со заминувањето заради престој во странство би можел да го одбегне плаќањето на глобата, е должен веднаш да ја плати глобата изречена со прекршочниот платен налог.

(8) Ако сторителот не ја плати глобата во рокот од ставовите (4) и (7) на овој член, овластеното службено лице поднесува барање за поведување на прекршочна постапка до надлежниот суд односно прекршочен орган.

(9) Органот надлежен за покренување на прекршочна постапка може привремено да ги одземе патната исправа или личната карта на странец и возачката исправа, додека не биде доставен доказ дека глобата е платена, но најдолго осум дена од денот на одземањето на патната исправа или личната карта на странец и возачката исправа.

Постапка на спогодување со физички и правни лица

Член 48

(1) Постапка на спогодување може да се води за прекршоци од областа на даноците, царините, јавните набавки, јавните финансии и јавниот долг, конкуренцијата, енергетиката, трговија со забранети и/или ограничени за употреба стоки за употреба, заштита на здравјето на луѓето, заштита на природни богатства, животната средина, заштита на културното наследство, заштита од природни и други непогоди, електронски комуникации или за прекршоци сторени од користољубие.

(2) За прекршоци кога е тоа определено со закон, органот што е надлежен за поведување на прекршочна постапка, ќе изготви записник за констатиран прекршок и во истиот ќе му предложи на сторителот на прекршокот постапка на спогодување и постигнување согласност со кој сторителот на прекршокот ќе ја плати договорената глоба и другите давачки утврдени со закон, ќе ги отстрани последиците на прекршокот или ќе исполни некоја обврска предвидена со закон. ⁷

(3) Овластеното службено лице составува записник во кој се констатира согласноста за спогодување на двете страни на кој се потпишува и сторителот на прекршокот и во рок од три дена од потпишувањето на записникот го доставува до Комисијата за спогодување.

(4) Постапката на спогодување е итна и се води пред посебна Комисија за спогодување во рамките на надлежниот орган, независно од висината на предвидената глоба.

(5) Ако постапката на спогодување успее во рок од 30 дена од денот на започнување на постапката пред Комисијата за спогодување, се склучува спогодба со сторителот на прекршокот.

(6) Ако постапката за спогодување не успее, Комисијата за спогодување во рок од три дена од денот на завршување на постапката за спогодување го известува надлежниот орган кој го констатирал прекршокот, да поднесе барање за поведување на

прекршочна постапка пред суд или прекршочен орган, а трошоците на постапката паѓаат на товар на сторителот.

(7) Спогодбата за договорената глоба која не може да биде помала од половината од пропишаната фиксна глоба или половина од пропишаниот минимум кога глобата е пропишана во распон, има сила на извршна исправа. Ако сторителот не ја плати глобата во утврдениот рок, таа ќе се достави на органот на управата надлежен за присилна наплата.

ДЕЛ ТРЕТИ ПРЕКРШОЧНА ПОСТАПКА

Глава осма ОСНОВНИ ОДРЕДБИ

Надлежност за прекршок

Член 49

(1) Прекршочна постапка може да води и прекршочна санкција може да изрече само надлежен суд.

(2) За одделни прекршоци за кои глобата е утврдена до најмногу 250 евра во денарска противвредност за физичко лице, 500 евра во денарска противвредност за одговорно лице во правно лице и службено лице и 1.000 евра во денарска противвредност за правни лица прекршочна постапка може да води и прекршочна санкција може да изрече прекршочен орган и овластено службено лице.

(3) По исклучок од ставот (2) на овој член, прекршочна постапка може да води и прекршочна санкција може да изрече прекршочен орган за прекршоци за кои е предвидена глоба повисока од утврдената во ставот (2) на овој член, доколку тоа е предвидено со законодавството на Европската Унија.

(4) Постапката против одговорно лице во правно лице ја води судот односно прекршочниот орган којшто е надлежен за водење на прекршочната постапка за правно лице.

(5) Сите јавни органи и носителите на јавни овластувања се должни на судот и на прекршочниот орган да им даваат бесплатно потребна помош и податоци потребни за утврдување на факти во врска со прекршочната постапка и извршувањето на санкциите.

Судир на надлежност

Член 50

(1) За судир на надлежност меѓу судовите и прекршочните органи одлучува Врховниот суд на Република Македонија.

(2) Постапка за решавање на судир на надлежност покренува прекршочниот орган, односно судот кој со својата одлука предизвикува судир на надлежност.

Имунитет

Член 51

Прекршочна постапка нема да се води против лице кое ужива дипломатски имунитет, како и против други лица кои уживаат имунитет согласно со меѓународните договори ратификувани во

согласност со Уставот на Република Македонија и под услови на реципроцитет.

Одлука

Член 52

За прекршок и за изрекување на прекршочна санкција одлучуваат судот, односно прекршочниот орган со одлука, против која се дозволени правни средства утврдени со овој закон.

Трошоци на постапката

Член 53

Трошоци на постапката се издатоци кои ќе настанат во прекршочната постапка или поради неа и издатоци што ќе настанат во врска со обезбедувањето на потребни докази и чување на запленети и одземени предмети пред поведување на постапката.

ДЕЛ ЧЕТВРТИ ПРЕКРШОЧНА ПОСТАПКА ПР ПРЕКРШОЧЕН ОРГАН

Глава деветта ОПШТИ ОДРЕДБИ И ТЕК НА ПОСТАПКАТА

Надлежност на прекршочен орган

Член 54

(1) Прекршочен орган води прекршочна постапка кога со закон е пропишана исклучива надлежност за негово постапување.

(2) За водење на прекршочна постапка против правно лице надлежен е прекршочниот орган каде што се наоѓа седиштето на правното лице, односно претставништвото на странското правно лице, ако со посебен закон поинаку не е определено.

Овластување за водење постапка

Член 55

(1) Постапката пред прекршочниот орган ја води Комисија за одлучување по прекршок утврдена со закон.

(2) Членовите на Комисијата од ставот (1) на овој член се овластени службени лица со соодветен степен и вид на стручна подготовка и потребно работно искуство определени со закон, од кои најмалку еден од членовите е дипломиран правник со положен правосуден испит.

(3) Стручно-административните работи за Комисијата од ставот (1) на овој член, ги вршат вработените лица во органот согласно со актот за систематизација на работните места.

Достава на писмена на физички лица

Член 56

(1) Писмената се доставуваат по пошта, преку правно лице со посебни овластувања утврдени со закон, преку службено лице на

прекршочниот орган или непосредно во прекршочниот орган.

(2) Кога доставата се врши по пошта, со препорачана пратка или преку правно лице со посебни овластувања утврдени со закон, доставата се смета за извршена на денот кога писменото ќе му биде врачено на адресата на лицето на кое таа му се доставува, односно ако лицето не го подигне писменото во рок од осум дена од денот на доставеното известување иако било повикано тоа да го стори.

(3) Ако лицето не се затекне таму каде што треба да се изврши доставувањето, доставувачот ќе го предаде на некој од членовите на неговото домаќинство постар од 16 години кој е должен да го прими писменото или писменото ќе го предаде на настојникот или на сосед, доколку тие се согласат да го примат. Доставувањето на писмената до притворени или осудени лица на казна затвор се врши преку установата каде се сместени.

(4) Ако се утврди дека лицето е отсутно и поради тоа лицата од ставот (3) на овој член, не можат писменото навреме да му го предадат, писменото ќе се врати со назначување каде се наоѓа отсутниот.

(5) Прекршочниот орган е должен во периодот од 15 дена сметано од денот кога ќе се утврди потребата од доставување, да направи два последователни обиди да се изврши уредно доставување на еден од начините предвидени во ставот (1) на овој член, а доколку доставата не успее, писменото се објавува на веб страницата на прекршочниот орган и со истекот на осум дена од денот на неговото објавување се смета дека доставата е извршена.

Достава на писмена на правни лица

Член 57

(1) Доставување на писмена на правни лица се врши по електронски пат, согласно со членот 82 од овој закон.

(2) Доколку не постојат услови за примена на ставот (1) на овој член, доставата се врши по пошта, преку правно лице со посебни овластувања утврдени со закон, преку службено лице на прекршочниот орган или непосредно во прекршочниот орган.

(3) Кога доставата се врши по пошта со препорачана пратка на адресата на правното лице на кое таа му се доставува или преку правно лице со посебни овластувања утврдени со закон, доставата се смета за извршена на денот на предавањето на писменото во писарницата на правното лице, односно ако лицето не го подигне писменото во рок од осум дена од денот на доставеното известување иако било повикано тоа да го стори.

(4) Кога доставата се врши преку службено лице на прекршочниот орган, прекршочниот орган е должен во периодот од 15 дена сметано од денот кога ќе се утврди потребата од доставување, да направи два последователни обиди да се изврши уредно доставување на еден од начините предвидени во ставот (2) на овој член, а доколку доставата не успее, писменото се објавува на веб страницата на прекршочниот орган и со истекот на осум дена од денот на неговото објавување се смета дека доставата е извршена.

Поведување на прекршочна постапка

Член 58

(1) Прекршочниот орган поведува прекршочна постапка по службена должност или по барање од овластено службено лице во органите од членот 83 став (2) од овој закон.

(2) Овластеното службено лице од ставот (1) на овој член е должно во најкус можен рок но не подолг од 30 дена од денот по констатирањето на прекршокот или по поднесена пријава за сторен прекршок, да поднесе барање за поведување на прекршочна постапка секогаш кога постои законски основ за тоа, кога е утврдено со технички средства или по пријава на оштетениот.

(3) Ако рокот од ставот (2) на овој член е истечен или ако е добиено известување од прекршочниот орган дека пријавата е неоснована, оштетениот има право да поднесе приговор до повисокиот орган надлежен за вршење надзор над работата на овластеното службено лице, чија одлука е конечна.

(4) Оштетениот доколку има имотно правно барање истото може да го оствари во парнична постапка.

(5) Барањето за поведување на прекршочна постапка ги содржи податоците од членот 84 од овој закон.

(6) Барањето се поднесува до надлежниот прекршочен орган. Ако барањето е поднесено до друг орган, тој веднаш ќе го отстапи до надлежниот прекршочен орган и за тоа ќе го извести подносителот на барањето.

(7) Ако по приемот на барањето од ставот (2) на овој член или во текот на постапката прекршочниот орган утврди дека не е стварно надлежен согласно со овој или друг закон да постапува по прекршок, односно дека прекршокот е во надлежност на судот, со решение ќе се огласи за ненадлежен и барањето за поведување на прекршочна постапка со сите списи ќе го достави до надлежниот суд.

(8) Прекршочниот орган со решение ќе го отфрли барањето за поведување на прекршочна постапка согласно со членовите 86 и 87 од овој закон.

(9) Решението од ставот (8) на овој член ќе го достави до подносителот на барањето во рок од пет дена од денот на донесувањето.

Скратена постапка

Член 59

(1) Прекршочниот орган води скратена постапка кога:

- во барањето за поведување на прекршочна постапка се содржани сите факти и докази врз основа на кои може да се одлучи без присуство на сторителот на прекршокот,
- барањето за поведување на постапката се заснова на јавни исправи издадени од надлежни јавни органи и
- сторителот е затечен при извршувањето на прекршокот од страна на овластено службено лице.

(2) Во скратена постапка се одлучува без испитување на сторителот кога тој е уредно повикан, а не се јави и не достави доказ за оправдана спреченост да се јави пред прекршочниот орган.

Постапка пред прекршочен орган

Член 60

(1) Прекршочниот орган по службена должност без одлагање ги прибавува доказите и ја утврдува фактичката состојба потребна за одлучување по прекршокот.

(2) Ако сторител на прекршокот е странец постапката е итна и истата завршува во рокот од најмногу три дена.

(3) Прекршочниот орган пред донесувањето на решението за прекршок, задолжително ќе го извести сторителот за прекршокот што му се става на товар и го поучува дека во рок од три дена од денот на приемот на известувањето има право да се изјасни за фактите и доказите.

(4) По исклучок од ставот (3) на овој член, за одделни прекршоци определени со закон може да се пропише и подолг рок за изјаснување, доколку со закон се предвидени подолги рокови за изјаснување.

(5) Прекршочниот орган може да го повика сторителот на прекршокот во органот усно да се изјасни за фактите и доказите.

(6) Ако сторителот на прекршокот го признае сторувањето на прекршокот и признанието е јасно и целосно, на прекршочниот орган не му е потребно да собира и други докази.

(7) Прекршочниот орган за спојување и раздвојување на постапката одлучува според одредбите од членот 88 од овој закон.

Усна расправа

Член 61

Прекршочниот орган може да одржи усна расправа според одредбите на Законот за општата управна постапка.

Содржина на решението

Член 62

(1) Решението за прекршок содржи вовед, диспозитив, образложение и правна поука.

(2) Воведот на решението за прекршок го содржи називот на прекршочниот орган кој ја донел, име и презиме на членовите на Комисијата од членот 55 од овој закон, име и презиме на сторителот и бранителот, име и презиме на одговорното лице во правното лице, фирма односно називот и седиштето на правното лице и прекршокот што е предмет на постапката. ⁸

(3) Диспозитивот на решението за прекршок мора да содржи: основни податоци за идентитетот на сторителот (име и презиме, прекар, единствен матичен број на граѓанинот (во натамошниот текст: ЕМБГ), место и датум на раѓање, место на живеење, улица и број, адреса на привременото престојувалиште, занимање, државјанство, ако физичкото лице е странец, тогаш наместо ЕМБГ број на патната исправа), за правното лице назив и седиште на правното лице, единствениот даночен број (во натамошниот текст: ЕДБ), а за одговорното лице во правното лице и функцијата што ја врши во правното лице, фактичкиот опис на прекршокот дека сторителот го сторил прекршокот, прекршочната санкција што се изрекува, посебната прекршочна мерка доколку е изречена или дека постапката се запира, како и предупредување дека неплатената глоба ќе се наплати по присилен пат, како и трошоците на постапката.

(4) Образложението на решението треба да биде разбирливо и да содржи: кратко излагање на подносителот на барањето за поведување на прекршочна постапка, утврдените факти според кои што е поднесено барањето, правните прописи и причините поради коишто решението е донесено, причините поради кои некои од барањата, тврдењата или предлозите на подносителот на барањето не се прифатени, како и причините поради кои некои од изјавите дадени во текот на постапката не се земени во предвид. ⁹

(5) Решението за прекршок мора да има и правна поука.

Решение за утврдување прекршок

Член 63

- (1) Прекршочниот орган ќе донесе решение за прекршок со кое се утврдува одговорност на сторителот и му се изрекува прекршочна санкција.
- (2) Решението за прекршок се однесува само на лицето за кое се бара поведување на прекршочната постапка и само за прекршокот што е предмет на барањето.
- (3) Прекршочниот орган не е врзан за предлозите и оцената во однос на правната квалификација на прекршокот.
- (4) Решението за прекршокот се заснова врз изведените докази и фактите утврдени во прекршочната постапка.
- (5) Ако прекршочната постапка се води за повеќе прекршоци, во решението ќе се наведе за кои прекршоци е утврдена одговорност и која прекршочна санкција му се изрекува.
- (6) Решението донесено во скратена постапка, кога сторителот го признава прекршокот и се откажува од правото на редовен правен лек нема образложение.

Решение со кое сторителот се ослободува од одговорност

Член 64

При донесување на решение со кое сторителот се ослободува од одговорност, прекршочниот орган соодветно ќе ги примени одредбите од членот 114 точки од 1 до 10 од овој закон.

Решение за запирање и прекин на постапка

Член 65

- (1) При донесување на решение со кое се запира постапката, прекршочниот орган соодветно ќе ги примени одредбите од членовите 102 и 115 од овој закон.
- (2) При донесување на решение со кое се прекинува постапката, прекршочниот орган соодветно ќе ги примени одредбите од членот 101 од овој закон.

Опомена

Член 66

- (1) Прекршочниот орган наместо изрекување на глоба на сторителот на прекршокот изрекува опомена врз основа на членовите 24 и 35 од овој закон.
- (2) Прекршочниот орган по правило изрекува опомена кога прекршокот е сторен под особено олеснувачки околности, ако прекршокот се состои од неисполнување на пропишаната обврска или со прекршокот е нанесена штета, а сторителот пред донесувањето на одлуката за прекршок ја исполнил пропишаната обврска, односно ја отстранил или ја надоместил нанесената штета или ако прекршокот е сторен за прв пат и не предизвикал штетни последици за трето лице, ниту пак бил загрозен јавниот интерес.

Трошоци на постапка

Член 67

- (1) Трошоците на постапката ги плаќа сторителот на прекршокот, на кој му е изречена прекршочна санкција.
- (2) Ако за утврдување на трошоците нема доволно податоци, за трошоците на постапката ќе се донесе посебно решение.
- (3) Висината и начинот на определување на реално направените трошоци во прекршочната постапка пред прекршочниот орган ги пропишува министерот за правда.

Постапки по правни лекови против решението на прекршочните органи

Член 68

- (1) Против решението за прекршок што го донел прекршочниот орган може да се поднесе жалба во рок од 15 дена од денот на приемот на решението преку прекршочниот орган до Државната комисија за одлучување во втор степен во областа на инспекцискиот надзор и прекршочната постапка, основана со посебен закон (во натамошниот текст Државната комисија).
- (2) Жалба од ставот (1) на овој член може да поднесе лицето (физичко или правно) на кого му била изречена прекршочна санкција, неговиот законски застапник, односно бранителот, оштетениот и неговиот застапник, сопственикот на одземените предмети во прекршочна постапка и подносителот на барањето за поведување на прекршочната постапка.
- (3) Ако прекршочниот орган што го донел решението најде дека жалбата е основана, а не е потребно да се спроведува нова постапка, може да одлучи поинаку и со ново решение да го замени решението што се побива со жалбата.
- (4) Жалбата од ставот (1) на овој член го одлага извршувањето на решението, освен кога жалбата е изјавена од странец.
- (5) Против решението по жалба што го донела Државната комисија може да се поднесе тужба за поведување на управен спор. Тужба може да поднесе лицето (физичко или правно) на кое му била изречена прекршочна санкција, неговиот законски застапник, бранителот, оштетениот и неговиот застапник, сопственикот на одземените предмети во прекршочната постапка и подносителот на барањето за поведување на прекршочната постапка.
- (6) Тужбата од ставот (5) на овој член го одлага извршувањето на решението.
- (7) Судот надлежен да одлучува за управен спор постапката на судска заштита ја води според Законот за управните спорови.

Причини за побивање на решението на Државната комисија

Член 69

- Решението на Државната комисија може да се побива:
- ако е донесено од ненадлежен орган,
 - поради погрешна примена на материјалното право,
 - поради погрешно или нецелосно утврдена фактичка состојба во постапката која му претходела на актот,
 - кога во постапката која му претходела на актот не се постапило според правилата на постапката и
 - поради неправилно одмерена и изречена прекршочна санкција.

Право на поведување на управен спор

Член 70 10

- (1) Против решението за прекршок може да се поднесе тужба за поведување на управен спор во рок од 30 дена од денот на приемот на решението.
- (2) Тужба може да поднесе лицето (физичко или правно) на кое му била изречена прекршочна санкција, неговиот законски застапник, бранителот и сопственикот на одземените предмети во прекршочната постапка.
- (3) Ако прекршочниот орган што го донел решението кога ќе му биде доставена тужбата на одговор најде дека истата е основана, а не е потребно да се спроведува нова постапка, може да одлучи поинаку и со ново решение да го замени решението што се побива со тужбата.
- (4) Прекршочниот орган од ставот (3) на овој член за истото веднаш го известува судот надлежен да одлучува за управен спор, кој со решение ја запира постапката.
- (5) Тужбата од ставот (1) на овој член го одлага извршувањето на решението.
- (6) Судот надлежен да одлучува за управен спор постапката на судската заштита ја води според Законот за управните спорови.

Привремено одземање на предмети

Член 71

- (1) Со закон може да се овластат службените лица во органите на државната управа или организации и други органи што вршат јавни овластувања на надзор над спроведување на законите, привремено да ги одземат предметите од членот 40 од овој закон кога во вршењето на службената должност ќе дознаат за прекршокот и истите да ги предадат на Агенцијата за управување со одземен имот.
- (2) Овластените службени лица од ставот (1) на овој член се должни во рок од 15 дена од денот на одземањето на предметите да поднесат барање за поведување на прекршочна постапка до надлежниот суд, односно прекршочниот орган и да го известат за извршеното привремено одземање на предметите.
- (3) Доколку овластените службени лица од ставот (1) на овој член не постапат согласно со ставот (2) на овој член, судот односно прекршочниот орган врз основа на поднесено барање од лицето од кое се одземени предметите ќе донесе одлука за враќање на предметите, освен предметите чиј промет е забранет.

Привремена забрана за вршење на дејност

Член 72

- (1) Овластени службени лица во органите на државната управа или организации и други органи што вршат јавни овластувања на надзор над спроведување на законите, во случаите уредени со закон, можат на сторителот на прекршокот привремено да му забранат вршење на дејност со која е извршен прекршокот ако постои опасност од повторување на прекршокот или за отстранување на последиците од прекршокот и се должни да поднесат барање за поведување на прекршочна постапка најдоцна во рок од 15 дена од денот на констатирањето на прекршокот.

(2) Доколку барањето не е поднесено во рокот од ставот (1) на овој член се смета дека привремената забрана престанала да важи.

ДЕЛ ПЕТТИ ПРЕКРШОЧНА ПОСТАПКА ПРЕД СУД

Глава десетта ОПШТИ ОДРЕДБИ

Стварна надлежност

Член 73

(1) Прекршочната постапка во прв степен ја води судија поединец во основниот суд, а постапката по редовни правни лекови совет од тројца судии во апелационите судови.

(2) Прекршочната постапка за поднесено барање за заштита на законитоста ја води совет од тројца судии во Врховниот суд.

(3) Прекршочната постапка за поднесено барање за повторување на постапката ја води кривичен совет од тројца судии во основниот суд.

(4) Во прекршочна постапка за враќање во поранешна состојба одлучува судијата во основен суд кој ја донел претходната одлука.

Обвинет

Член 74

(1) Обвинет во смисла на овој закон, е физичко и правно лице против кое се води прекршочна постапка.

(2) Ако за прекршок е обвинето правно лице и одговорно лице во правното лице се спроведува единствена постапка.

Застапување на правно лице

Член 75

(1) За обвинетото правно лице во прекршочната постапка учествува неговиот застапник, овластен да ги преземе сите дејствија што може да ги преземе обвинетиот согласно со овој закон.

(2) Застапник на обвинетото правно лице, е лице кое е овластено да го застапува правното лице врз основа на закон или друг пропис на надлежен орган, статут или друг општ акт на правното лице.

(3) Кога правното лице е основано од еден основач, тогаш истото лице се смета како одговорно лице и застапник на правното лице.

(4) Надлежниот орган на обвинетото правно лице може за застапник да определи друго лице кое е вработено во тоа правно лице.

(5) Застапникот на обвинетото правно лице од ставот (4) на овој член е должен да има писмено овластување од надлежниот орган што го определил за застапник.

(6) Застапник на обвинетото правно лице може да биде само едно лице.

Застапување на странско правно лице

Член 76

Странското правно лице го застапува раководителот на подружницата, односно на претставништвото или друго лице овластено од странското правно лице.

Ограничување на застапувањето

Член 77

(1) Застапник на обвинетото правно лице, освен лицето од членот 75 став (3) од овој закон, не може да биде одговорното лице во правното лице против кое се води прекршочна постапка за истиот прекршок.

(2) Застапник на правното лице не може да биде лице кое е сведок во истата работа.

(3) Во случаите од ставовите (1) и (2) на овој член, судот е должен да го извести правното лице заради определување на друг застапник.

(4) За странско правно лице известувањето од ставот (3) на овој член се доставува до седиштето, подружницата односно до претставништвото на странското правно лице.

Жртвата и нејзиното застапување

Член 78

(1) Жртвата има право да учествува во прекршочна постапка како оштетен со приклучување кон барањето за поведување на прекршочна постапка или кон барањето за остварување надоместок на штета.

(2) Ако жртвата е дете, односно спаѓа во групата на ранливи категории, има право на посебни мерки на процесна заштита при давање исказ и испитување, определени во Законот за кривичната постапка.

Бранител

Член 79

(1) Обвинетиот кој ќе прими уредна покана за расправа, може да го отповика полномошното на својот бранител најдоцна во рок од три дена пред почетокот на рочиштето.

(2) Бранителот може да го откаже полномошното на обвинетиот најдоцна во рок од три дена пред почетокот на рочиштето, а за тоа да го извести судот или е должен да обезбеди да присуствува друг бранител на рочиштето.

(3) Ако бранителот во рокот од ставот (2) на овој член, не го извести судот дека го откажал полномошното или не обезбедил присуство на друг бранител, судот може да му изрече глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност.

Доставување на писмена на физички лица

Член 80

(1) Писмената се доставуваат по пошта, по електронски пат, преку службено лице на јавниот орган што го упатува писменото, непосредно кај тој орган или преку правно лице со посебни овластувања утврдени со закон.

(2) Кога доставувањето се врши преку пошта, поштарот остава известување во домот на обвинетиот да го подигне писменото во пошта, а ако писменото се врати со назнака „известен - не побарал“ се смета дека доставата е уредно извршена.

(3) Доставувањето може да се изврши со ангажирање на друга посебна служба за доставување.

(4) Поканата за главната расправа или другите покани судот може и усно да му ги соопшти на лицето кое се наоѓа пред судот, со поука за последиците од недоаѓањето. Повикувањето извршено на овој начин ќе се забележи во записникот, кој повиканото лице ќе го потпише, освен ако тоа повикување е забележано во записникот за главна расправа. Се смета дека со тоа е извршено полноважно доставување.

Предавање на писменото

Член 81

(1) Писменото му се предава непосредно на лицето на кое му е испратено, а тоа е должно да го прими. Ако лицето не се затече таму каде што треба да се изврши доставувањето, доставувачот ќе го предаде на некој од членовите на неговото домаќинство, постари од 16 години, кои се должни да го примат писменото. Ако тие не се затечат во домот, писменото ќе му се предаде на домарот, управителот или на сосед, доколку тие се согласат да го примат. Ако доставувањето се врши на работното место на лицето на кое треба да му се достави писменото, а тоа лице не се затече таму, доставувањето може да се изврши на лице овластено за прием на пошта кое е должно да го прими писменото или на лице кое е вработено на истото место, ако тоа се согласи да го прими писменото. Доколку лицето не се затекне на адресата на која треба да му се изврши доставувањето, доставувачот ќе остави писмено известување заради примање на писменото со кое лицето се известува да дојде во определен ден и час во определена просторија на надлежниот орган за прием на писменото. Ако лицето не постапи по известувањето, се смета дека доставувањето е извршено на денот и часот наведени во известувањето. Со тоа се смета дека писменото е доставено.

(2) Ако се утврди дека лицето на кое писменото треба да му се достави е отсутно и дека лицата од ставот (1) на овој член поради тоа не можат писменото навреме да му го предадат, писменото ќе се врати со назначување каде се наоѓа отсутниот.

(3) Доколку доставата не се изврши согласно со ставот (2) на овој член, судот што ја води постапката ќе го истакне писменото на огласната табла. По истекот на осум дена од денот на истакнувањето се смета дека доставата е уредно извршена.

Доставување на писмена на правни лица

Член 82

(1) Доставувањето на писмена на правни лица се врши по електронски пат.

(2) Доставата се врши по електронски пат во електронско сандаче на адреса на електронското сандаче и се смета за извршена на денот на приемот на писменото по електронски пат.

(3) Информатичкиот систем на надлежниот орган истовремено со испраќање на писменото до примателот на доставата на неговата електронска адреса испраќа и известување дека од информатичкиот систем на надлежниот орган е испратен писмен документ кој имателот на адресата мора да го преземе.

(4) Електронската пошта од електронското сандаче мора да биде преземена најдоцна три дена од денот на нејзиното испраќање.

(5) Во известувањето од ставот (3) на овој член, примателот на доставата се предупредува дека доколку електронската пошта од електронското сандаче не биде преземена во рок од три дена од денот на нејзиното испраќање, доставувањето ќе се смета за извршено.

(6) Доколку писменото кое се доставува по електронски пат содржи прилози за кои нема техничка можност да се достават електронски, судот, односно прекршочниот орган во писменото кое го доставува ќе го извести примателот дека прилозите треба да ги подигне непосредно од судот односно прекршочниот орган во рок од пет дена од денот на известувањето, а доколку во тој рок не ги подигне, се смета дека прилозите се доставени.

(7) Кога се врши доставување на одлуки кај кои од денот на доставувањето тече рок, како ден на доставување се смета денот на приемот на писменото по електронски пат, согласно со овој член.

(8) Поканите и другите писмена, како и одлуките се доставуваат на адресата на електронското сандаче која е регистрирана пред надлежен орган. Ако во текот на прекршочната постапка правното лице ја променило адресата на електронското сандаче, тоа е должно најдоцна во рок од три дена од денот на промената да го извести надлежниот орган за новата адреса на електронското сандаче, во спротивно ќе се смета за уредна секоја достава извршена на претходната адреса.

(9) Одлуката со која на правното лице му се изрекува прекршочна санкција се доставува по електронски пат согласно со овој член.

(10) Доколку не постојат услови за примена на ставот (1) на овој член, доставата се врши по пошта, преку правно лице со посебни овластувања утврдени со закон, преку службено лице на судот или непосредно во судот.

(11) Доколку доставата не успее, судот што ја води постапката ќе го истакне писменото на огласната табла. По истекот на осум дена од денот на истакнувањето се смета дека доставата е уредно извршена.

(12) Кога доставувањето се врши согласно со ставот (10) на овој член, како ден на доставување се смета денот на предавањето на писменото во писарницата.

Глава единаесетта ВОДЕЊЕ НА ПРЕКРШОЧНА ПОСТАПКА

Барање за поведување на прекршочна постапка

Член 83

(1) Прекршочната постапка се поведува по барање на овластениот орган.

(2) Овластени органи за поднесување на барање за поведување на прекршочна постапка се: органите на државната управа, единиците на локалната самоуправа и други органи и организации што вршат јавни овластувања во чија надлежност спаѓа непосредното извршување или надзор над извршувањето на законите во кои се предвидени прекршоци.

(3) Овластен орган по службена должност е и јавниот обвинител во случаи кога тоа е неопходно заради заштита на јавниот интерес.

(4) Овластените органи од ставот (2) на овој член се должни во рок од 30 дена од денот по констатирањето на прекршокот или по поднесена

пријава од страна на оштетениот за сторен прекршок да поднесат барање за поведување на прекршочна постапка секогаш кога постои основано сомневање дека е сторен прекршок.

(5) Ако рокот од ставот (4) на овој член е истечен или ако е добиено известување дека барањето е неосновано, оштетениот има право да поднесе приговор до повисокиот орган надлежен за вршење надзор над работата на органите од ставот (2) на овој член, чија одлука е конечна.

(6) Оштетениот доколку има имотно правно барање истото може да го остварува во парнична постапка.

(7) Барањето за поведување на прекршочна постапка се поднесува писмено или по електронски пат определено со закон, во доволен број примероци за надлежниот орган и лицата против кои е поведена прекршочна постапка.

Содржина на барањето

Член 84

(1) Барањето за поведување на прекршочна постапка содржи:

- основни податоци за идентитетот на сторителот (име и презиме, прекар, ЕМБГ, место и датум на раѓање, место на живеење, улица и број, адреса на привременото престојувалиште занимање, државјанство, ако физичкото лице е странец, тогаш наместо ЕМБГ број на патната исправа), а за правното лице назив и седиште на правното лице, ЕДБ, а за одговорното лице во правното лице и функцијата што ја врши во тоа правно лице, [11](#)
- фактички опис на прекршокот од кој произлегуваат правните обележја на прекршокот, време и место на извршувањето на прекршокот и други околности потребни што поблиску да се определи прекршокот,
- правна квалификација на прекршокот што треба да се примени,
- доказите што треба да се изведат и
- потпис на подносителот на барањето.

(2) Кон барањето се приложуваат доказите.

(3) Кога не е можно да се утврди идентитетот на сторителот на прекршокот во барањето наместо личните податоци ќе се наведе описот на лицето и фотографија, односно снимка и сите други податоци за утврдување на идентитетот на лицето. Истото може да се задржи во прифатен центар, се додека не се утврди идентитетот, но најмногу до донесување на одлуката за прекршокот.

(4) Барање за поведување на прекршочна постапка во случаите каде што има одземени предмети или прибавена имотна корист од сторен прекршок може да се поднесе и против непознат сторител.

Прекршок за кој судот ќе дознае за времетраење на постапката

Член 85

Ако судот за времетраење на постапката дознае за прекршок за кој не било поднесено барање од овластениот орган, за ова ќе го извести овластениот орган.

Дополнување на барањето

Член 86

(1) Ако барањето за поведување на прекршочната постапка не ги содржи сите податоци од членот 84 од овој закон, ќе се побара од подносителот на барањето да го дополни во рок кој не може да биде подолг од 15 дена од денот на приемот на барањето.

(2) Во случај подносителот на барањето да не ги отстранил недостатоците во рокот од ставот (1) на овој член, ќе се смета дека се откажал од барањето, а барањето ќе се отфрли.

Отфрлање на барањето

Член 87

(1) Ако судот утврди дека не постојат услови за поведување на прекршочната постапка, барањето ќе го отфрли со решение.

(2) Не постојат услови за поведување на прекршочната постапка кога:

- дејствието опишано во барањето не е прекршок,
- постојат основи што ја исклучуваат одговорноста за прекршок,
- настапила застареност за поведување на прекршочната постапка,
- барањето го поднел неовластен подносител, односно лице,
- постојат други законски причини поради кои прекршочната постапка не може да се поведе,
- барањето не е поткрепено со докази за сторен прекршок и
- барањето не ги содржи потребните податоци од членот 84 од овој закон.

(3) Решението од ставот (1) на овој член се доставува до подносителот на барањето.

(4) Против решението од ставот (1) на овој член подносителот на барањето има право на жалба во рок од осум дена од денот на приемот на решението до второстепениот суд.

(5) Решението од ставот (1) на овој член не е пречка за водење на посебна постапка за одземање на предмети или конфискација на имнотна корист. [12](#)

Спојување и раздвојување на постапката

Член 88

(1) Ако обвинетиот со едно дејствие или повеќе дејствија стори повеќе прекршоци за кои не била донесена одлука, а за сите одлуки е надлежен ист суд, по правило, ќе се спроведе единствена постапка и ќе се донесе единствена одлука за прекршок. Единствена постапка, по правило, ќе се спроведе и против правно лице и одговорно лице, против обвинет, соучесник, поттикнувач и помагач, освен ако постојат законски услови постапката да се води само против еден од нив.

(2) До донесување на одлука за прекршок од оправдани причини или поради целисходност, судот може да одлучи постапката за одделни прекршоци или против одделни обвинети, соучесници, поттикнувачи или помагачи да се раздвои од единствената постапка и да се заврши посебно.

(3) За спојувањето и раздвојувањето на постапката судот ќе донесе решение против кое не е дозволена жалба.

Поведување на прекршочна постапка

Член 89

(1) Ако судот не донесе решение за отфрлање на барањето, судот е должен да закаже рочиште и за тоа да го извести обвинетиот.

(2) Судот заедно со поканата за испитување ќе му достави на обвинетиот барање за поведување на прекршочна постапка заедно со писмените докази.

Глава дванаесетта МЕРКИ ЗА ОБЕЗБЕДУВАЊЕ ПРИСУСТВО НА ОБВИНЕТИОТ

Видови мерки

Член 90

Мерки што можат да се преземат спрема обвинетиот заради обезбедување присуство и за водење на прекршочната постапка се: покана, приведување, задржување, гаранција и привремено одземање на патна исправа на странец и задржување странец во прифатен центар.

Покана

Член 91

(1) Присуството на обвинетиот при сослушување во прекршочната постапка се обезбедува со покана. Поканата ја испраќа судот што ја води прекршочната постапка.

(2) Обвинетиот со поканата се известува за што е обвинет и дека е должен да се јави лично или одбраната да ја даде писмено. Обвинетиот кој е поканет да дојде лично во опомената треба да се предупреди дека ќе биде одредено приведување, ако не се јави на поканата. Ако за правилното одлучување не е нужно обвинетиот да биде сослушан, тој во поканата ќе се предупреди дека одлуката за прекршок ќе биде донесена без сослушување, ако не се јави на поканата.

(3) Заедно со поканата ќе се достави примерок од барањето за поведување на прекршочна постапка.

Приведување

Член 92

(1) Ако уредно повиканиот обвинет не се јави на поканата и своето недоаѓање не го оправда, или ако не било можно уредно да му се достави поканата, а од околностите е очигледно дека обвинетиот одбегнува, а неговото присуство е потребно за правилно одлучување, ќе се одреди приведување. Приведувањето е можно да се одреди само во случај кога во поканата е поучен обвинетиот дека е должен лично да се јави.

(2) Приведувањето се одредува писмено. Во наредбата ќе се наведе името и презимето на обвинетиот што треба да се приведе, неговиот единствен матичен број, датумот на раѓање, престојувалиштето на обвинетиот, предметот во кој се одредува приведувањето и причината поради која е одредено приведувањето.

(3) Наредбата мора да има печат и потпис на судијата кој го одредил приведувањето.

Гаранција

Член 93

(1) Кога прекршочната постапка е поведена против обвинетиот кој не живее постојано во Република Македонија, а сака пред завршувањето на постапката да ја напушти, по негова молба судот може да дозволи да положи гаранција како обезбедување за исполнување на обврските што можат да бидат определени во одлуката за прекршокот.

(2) Судот може да бара обвинетиот, покрај полагањето на гаранција, да определи полномошник што во негово име ќе ги прима писмената и ќе го застапува во постапката, ако во прашање се негови имотни права.

(3) Гаранција не може да се определи пред обвинетиот да биде сослушан.

(4) Гаранцијата секогаш гласи на паричен износ што се определува со оглед на тежината на прекршокот, висината на предизвиканата штета, личните и семејните прилики на обвинетиот и имотната состојба на лицето што ја дава.

(5) Гаранцијата се состои во полагање на готови пари, хартии од вредност, скапоцености или во други подвижни предмети од поголема вредност што можат да се претворат во пари или да се чуваат.

(6) Ако постапката со одлука е запрена, положената гаранција ќе се врати.

(7) Ако сторителот на прекршокот по правосилноста на одлуката за прекршок не ја плати изречената глоба, или не ја надомести предизвиканата штета, стекнатата имотна корист и трошоците на постапката, од положената гаранција ќе се исплатат: глобата, утврдената штета, стекнатата имотна корист и трошоците на постапката, а вишокот ќе се врати.

(8) За полагањето на гаранцијата и нејзиното враќање судот ќе донесе посебно решение.

Задржување

Член 94

(1) Ако постои основано сомнение дека обвинетиот сторил прекршок, судот може да одреди задржување ако не е можно да се утврди неговиот идентитет или ако нема престојувалиште во Република Македонија, а постои основано сомнение за повторување на прекршокот или дека ќе побегне или ако со заминување заради престој во странство може да ја избегне одговорноста за прекршок.

(2) Обвинетиот кој е задржан има право веднаш да биде известен на мајчин јазик или јазикот што го разбира за причините за задржување, како и да биде поучен дека не е должен ништо да изјави, дека има право на моментална правна помош на бранител кој слободно може да го избере и дека надлежниот орган по негово барање е должен за задржувањето да ги извести неговите најблиски, односно работодавачот, а ако е странски државјанин, по негово барање и дипломатското претставништво на неговата држава.

(3) На обвинетиот веднаш, а најдоцна за шест часа од моментот на задржување, мора да му биде врачено писмено решение, издадено од надлежен суд за причините за задржувањето од слобода со правна поука и се назначува место каде што лицето ќе биде задржано.

(4) Додека трае задржувањето обвинетиот има право на жалба против решението. Жалбата не го одлага решението за задржување.

(5) По жалбата за законитоста на задржувањето одлучува кривичен совет во основниот суд во рок од 24 часа од приемот на жалбата.

(6) Задржувањето може да трае најмногу 12 часа од часот кога сторителот бил задржан, во кое време се сослушува и се носи одлука за прекршок или се пушта на слобода.

(7) За задржувањето на обвинетиот соодветно се применуваат одредбите на Законот за кривичната постапка, за извршување на притворот, ако со овој закон поинаку не е определено. **13**

Задржување странец во прифатен центар

Член 95

(1) Ако сторителот на прекршокот е странец чиј идентитет не може да се утврди, судот веднаш му одредува мерка задржување во прифатен центар.

(2) Со решение задржувањето странец може да трае до 30 дена од денот на задржувањето, а судот може да го продолжи уште за 30 дена.

(3) Против решението странецот има право на жалба до второстепениот суд во рок од 48 часа од моментот на задржувањето во прифатниот центар. Жалбата не го одлага извршувањето на решението.

(4) Кога судот ќе одреди задржување странец во прифатен центар, ќе го извести Министерството за внатрешни работи и ќе го задолжи да преземе мерки за утврдување на идентитетот на странецот.

(5) Судот ќе донесе решение за престанок на задржувањето веднаш кога ќе ги добие податоците за идентитетот на странецот.

(6) Сместувањето во прифатен центар се уредува со посебен закон.

Задржување на лица под дејство на алкохол или на други наркотични супстанции

Член 96

(1) Министерството за внатрешни работи може да одреди да се задржи сторителот кој под дејство на алкохол или на други наркотични супстанции е затечен при сторување на прекршокот, ако постои опасност дека и во иднина ќе врши прекршоци, а не постојат услови за веднаш да го пренесе во здравствена установа. Задржувањето може да трае најмногу 12 часа од моментот на задржувањето. Трошоците за престојот паѓаат на товар на сторителот на прекршокот.

(2) За секое задржување Министерството за внатрешни работи составува записник во кој се внесуваат мерките што се преземени и ако се преземаат медицински мерки и медицинските мерки. Примерок од записникот му се предава на задржаното лице.

(3) За лице под дејство на алкохол или на други наркотични супстанции се смета лицето за кое тоа било утврдено во согласност со закон, со употреба на технички средства и направи или ако од неговиот изглед, однесување, психофизичка состојба и други околности произлегува дека не е способно да управува со своите постапки.

Приведување на лица затечени при вршењето на прекршок

Член 97

(1) Министерството за внатрешни работи и без наредба на судот може да го приведе лицето затечено при вршењето прекршок, ако не е можно да се утврди идентитетот на сторителот или ако тој нема

престојувалиште или ако со заминувањето во странство заради престој би можел да ја избегне одговорноста за прекршок или ако постојат околности што ја прават основана оцената дека сторителот би продолжил со прекршокот или дека ќе го повтори. 14

(2) Ако во случајот од ставот (1) на овој член сторителот е затечен при сторување прекршок во време кога судот не работи или ако постојат околности што укажуваат на опасност дека ќе побегне или ќе продолжи со прекршокот или прекршокот ќе го повтори, може да го задржи полицискиот службеник. Задржувањето трае додека не биде можно сторителот да се приведе пред надлежниот суд, но најдолго 12 часа.

(3) Сторителот кој е приведен веднаш мора да биде известен на мајчин јазик или на јазикот кој го разбира за причините за приведување, како и да биде поучен дека не е должен ништо да изјави, дека има право на моментална правна помош од бранител кој слободно може да го избере и за тоа дека по негово барање надлежниот орган е должен за задржувањето да ги извести неговите најблиски.

Известување за задржување заради приведување

Член 98

(1) Судот, односно Министерството за внатрешни работи кој го одредил задржувањето, по барање на задржаното лице е должен за задржувањето да го извести неговото семејство. По барање на задржаниот за задржувањето ќе се извести и неговиот работодавач, односно дипломатското претставништво на странската држава, ако е потребно нешто да се преземе за заштита или згрижување на децата и другите членови на семејството, за кои се грижи задржаното лице, како и надлежниот центар за социјална работа.

(2) За задржувањето на лице од воен персонал по службена должност ќе се извести воената единица, односно командата на која военото лице ѝ припаѓа.

Глава тринаесетта ДОКАЖУВАЊЕ

Признавање на прекршок

Член 99

Ако обвинетиот го признае сторувањето на прекршокот и признанието е доброволно, свесно, јасно и целосно, на судот не му е потребно да собира и други докази.

Сослушување на сведоци

Член 100

(1) Сведокот ќе биде сослушан пред судот пред кој се води прекршочната постапка.

(2) Ако сведокот има живеалиште или престојувалиште надвор од седиштето на судот, сослушување на сведокот ќе се изврши по замолен пат до судот според местото на живеење или престој на сведокот.

Глава четринаесетта ПРЕКИН И ЗАПИРАЊЕ НА ПРЕКРШОЧНА

ПОСТАПКА ПРЕД СУДОТ

Прекин на постапката

Член 101

(1) Судот што ја води прекршочната постапка со решение ќе ја прекине постапката ако:

- не може да се утврди живеалиштето, односно престојувалиштето на обвинетиот и ако од кои било други причини не е достапен на јавните органи или се наоѓа во странство на неодредено време,
- кај обвинетиот настапила привремена душевна болест или привремено душевно растројство,
- за истото дело е покрената кривична постапка до завршувањето на кривичната постапка и
- постапката што е прекината по основ на алинејата 3 на овој член ќе продолжи кога кривичната постапка е запрена по некој друг основ, а и натаму постојат услови за водење на прекршочна постапка.

(2) Пред да се донесе решение за прекин на прекршочната постапка ќе се приберат сите докази за прекршокот и за одговорноста на обвинетиот до кои може да се дојде.

(3) Прекинатата постапка ќе продолжи кога ќе престанат причините за тоа.

(4) За прекиноот и продолжувањето на постапката ќе се извести подносителот на барањето.

(5) Решението од ставот (1) на овој член не содржи правна поука.

Делумно запирање на прекршочната постапка

Член 102

(1) Ако глобата е платена и ако платниот налог е извршен во роковите утврдени со овој закон, судот донесува решение со кое постапката се запира во тој дел и води постапка по поднесеното барање за изрекување на прекршочните санкции од членот 23 ставови (5), (6), (7), (8) и (9) од овој закон како самостојни прекршочни санкции за сторен прекршок.

(2) Против решението од ставот (1) на овој член е дозволена жалба.

(3) Кога постапката е запрена со решение, трошоците паѓаат на товар на Буџетот на Република Македонија.

Постапка на одземање со одлука на суд

Член 103

(1) Предметите што можат да бидат одземени според членот 40 од овој закон можат привремено да се одземаат и пред донесувањето на одлуката за прекршокот за што се издава потврда.

(2) Во текот на водењето на прекршочната постапка судот со писмена наредба може привремено да одземе предмет. Преписот од наредбата мора да се достави до органот задолжен за чување на одземените предмети како и лицето од кое се одземени предметите.

(3) Ако предметот е лесно расиплив или ако неговото чување бара несразмерни трошоци, судот надлежен за водење на прекршочната постапка го предава на Агенцијата за управување со одземен имот која постапува согласно со закон.

Глава петнаесетта ТЕК НА ПОСТАПКАТА

Скратена постапка

Член 104

(1) Скратена постапка се води кога:

- во барањето за поведување на прекршочна постапка се содржани сите факти и докази врз основа на кои судот може да одлучи без присуство на странка,
- барањето за поведување на постапката се заснова на јавни исправи издадени од надлежни јавни органи и
- сторителот е затечен при извршувањето на прекршокот од страна на овластено службено лице.

(2) Во скратена постапка судот одлучува без испитување на сторителот кога тој е уредно повикан, а не се јави и не достави доказ за оправдана спреченост да се јави пред судот.

Обвинетиот и негово право на одбрана

Член 105

Доколку обвинетиот се јави на испитување заради проверка на наводите во поднесеното барање за поведување на прекршочна постапка, судот може да повика и на записник да сослуша сведоци или вештаци.

Дежурен судија

Член 106

(1) Заради брзина на постапката судот обезбедува постојано работа во текот на 24 часа.

(2) Со распоредот за работа на судот се определува дежурен судија и судски работник во текот на целиот ден, неработен ден и празнични денови.

Итност на прекршочната постапка

Член 107

(1) Судот е должен да поведе прекршочна постапка веднаш по приемот на барањето за поведување на прекршочна постапка, а најдоцна во рок од три дена од денот на приемот на барањето.

(2) Постапката пред првостепениот суд мора да се заврши во рок од три месеци од денот на поднесувањето на барањето за поведување на прекршочна постапка.

(3) Кога обвинетиот е странец, судот во итна постапка одлучува во најкраток можен рок, но не подолго од три дена од денот на приемот на барањето за поведување на прекршочна постапка.

(4) Жалбата изјавена од странецот не го одлага извршувањето на одлуката.

Устен претрес

Член 108

(1) Судот што ја води прекршочната постапка ќе определи устен претрес, ако тоа е потребно за разјаснување на фактичката состојба.

(2) На претресот се повикуваат подносителот на барањето за поведување на прекршочната постапка, обвинетиот, неговиот бранител и сведокот, а по потреба лицето што го констатирало прекршокот, оштетениот и вештакот. Ако обвинетиот е правно лице на претресот се повикува неговиот застапник.

Устен претрес во отсуство на обвинетиот

Член 109

(1) Судот што ја води постапката може да одлучи да се одржи устен претрес во отсуство на обвинетиот кој е уредно повикан, ако судот утврди дека неговото присуство не е нужно за правилно утврдување на фактичката состојбата. Под истите услови може да се одржи претресот и во отсуство на уредно повиканиот застапник на обвинетото правно лице.

(2) Претресот ќе се одржи кога нема да дојде уредно повиканиот претставник на подносителот на барањето, ако неговото присуство не е неопходно за разјаснување на фактичката состојба.

(3) Претресот ќе се одржи и кога нема да дојде уредно повиканиот бранител на обвинетиот.

Тек на устен претрес

Член 110

(1) Претресот започнува со објавување на главната содржина на барањето. Потоа се пристапува кон испитување на обвинетиот. Ако се обвинети правно лице и одговорно лице во правното лице, прво се сослушува застапникот на правното лице, а по него одговорното лице. По испитувањето на обвинетиот се спроведува доказна постапка со сослушување на сведоци, вештаци и изведување на други докази.

(2) Подносителот на барањето, обвинетиот и неговиот бранител и застапникот на правното лице имаат право во текот на претресот да предлагаат докази и да ставаат други предлози, а по одобрение на судијата што ја води прекршочната постапка можат да им поставуваат прашања на лицата кои се сослушуваат.

(3) На претресот последен збор секогаш има обвинетиот, односно застапникот на обвинетото правно лице.

(4) Ако судијата што ја води прекршочната постапка најде дека претресот не треба да се одложува заради дополнување на постапката или разјаснување на одделни прашања, ќе го заклучи претресот и ќе донесе одлука за прекршокот и јавно ќе ја објави изреката на одлуката со кусо образложение на причините.

(5) За работата на претресот се води записник во кој се внесува во битни црти, целиот тек на претресот. Записникот го потпишува судијата и записничарот.

Постапување во случај кога обвинетиот сторил прекршок во текот на постапката

Член 111

(1) Ако за време на изведувањето на дејствијата во прекршочната постапка обвинетиот сторил нов прекршок или се открие порано сторен прекршок, судот што ја води прекршочната постапка, по

правило, по барање на присутниот подносител на барањето, ќе ја прошири постапката и за тој прекршок.

(2) Доколку подносителот на барањето не е присутен или не е овластен за поднесување на барање за поведување на прекршочната постапка и во поглед на прекршокот од ставот (1) на овој член или обвинетиот сторил кривично дело, судијата за тоа ќе состави записник и со него ќе го запознае надлежниот подносител на барањето, односно јавниот обвинител. На ист начин ќе се постапи ако и некој друг во текот на изведувањето на дејствијата во прекршочната постапка стори прекршок.

Донесување и соопштување на одлуки

Член 112

(1) Прекршочната постапка завршува со донесување на пресуда или решение.

(2) Пресудата или решението за прекршок се однесува само на лицето за кое се бара поведување на прекршочната постапка и само за прекршокот што е предмет на барањето.

(3) Судот не е врзан за предлозите и оцената во однос на правната квалификација на прекршокот.

(4) Пресудата или решението за прекршокот се заснова врз изведените докази и фактите утврдени во прекршочната постапка.

Пресуда

Член 113

(1) Со пресуда за прекршок обвинетиот се огласува за виновен и му се изрекува прекршочна санкција или се ослободува од одговорност.

(2) Ако прекршочната постапка се води за повеќе прекршоци, во пресудата ќе се наведе за кои прекршоци се огласува за виновен и која прекршочна санкција му се изрекува, односно се ослободува од одговорност.

(3) Писмената пресуда за прекршок мора да има увод, диспозитив и образложение.

(4) Уводот на пресудата за прекршок го содржи називот на судот што ја донел, име и презиме на судијата кој ја донел пресудата, име и презиме на обвинетиот и бранителот, фирмата, односно називот и седиштето на обвинетото правно лице и прекршокот што е предмет на постапката.

(5) Диспозитивот на пресудата за прекршок мора да ги содржи личните податоци на обвинетиот, податоците за обвинетото правно лице, дека обвинетиот е одговорен за прекршок или прекршочната санкција што се изрекува или обвинетиот се ослободува од одговорност.

(6) Кога пресудата за прекршок има образложение, судот ќе ги наведе доказите и околностите врз основа на кои ја заснова својата одлука.

(7) Пресудата донесена во скратена постапка, како и пресудата со која го признава прекршокот и кога се откажува од правото на жалба, нема образложение. ¹⁵

(8) Пресудата содржи правна поука.

Пресуда со која обвинетиот се ослободува

Член 114

Пресуда со која обвинетиот се ослободува од одговорност ќе се донесе, ако:

- 1) дејствието не е прекршок;
- 2) обвинетиот не го сторил прекршокот;
- 3) постојат околности што ја исклучуваат одговорноста за прекршок;
- 4) постапката е водена без барање на овластениот орган (член 83 став (1) од овој закон);
- 5) постапката е водена од стварно ненадлежен суд;
- 6) обвинетиот за ист прекршок правосилно е санкциониран во прекршочна постапка или прекршочната постапка правосилно била запрена, но не поради ненадлежност;
- 7) обвинетиот во кривична постапка правосилно е огласен за виновен за дело што ги опфаќа и обележјата на прекршокот;
- 8) обвинетиот ужива дипломатски имунитет;
- 9) настапила застареност за водење на прекршочната постапка;
- 10) нема докази дека обвинетиот го сторил прекршокот и
- 11) подносителот на барањето се откажал од барањето пред правосилноста на пресудата за прекршок.

Решение за запирање на прекршочна постапка

Член 115

(1) Прекршочната постапка се запира со решение, ако:

- обвинетиот починал,
- правното лице престанало да постои,
- судот утврди дека прекршокот е извршен во состојба на непресметливост и
- во текот на постапката кај обвинетото лице настапило трајно душевно заболување и во други случаи определени со овој закон.

(2) Прекршочната постапка ќе се запре и во други случаи определени со закон.

Пресуда со која обвинетиот се огласува за виновен

Член 116

(1) Во пресудата за прекршок со која обвинетиот ќе се огласи за виновен, ќе се наведе:

- за кој прекршок, односно прекршоци на обвинетиот му се изрекува прекршочна санкција, опис на прекршокот и правна квалификација за прекршокот,
- прекршочната санкција што му се изрекува на обвинетиот, односно одлуката за ослободување од санкцијата,
- прекршочни санкции за одделни прекршоци и единствена прекршочна санкција, ако се работи за стек на прекршоци,
- одлуката за конфискација на имот и имотна корист и одземање на предмети,
- одлуката за засметување на задржување,
- одлуката за трошоци на постапката и
- одлуката за имотно-правно побарување.

(2) Во пресудата за прекршок ќе се утврди рокот во кој треба да се плати глобата и се наведува предупредување за наплата по присилен пат.

Трошоци на постапката

Член 117

(1) Трошоци на прекршочната постапка се:

- издатоци за сведоци, вештаци, преведувачи, толкувачи и други лица

- потребни во постапката, увиди и чување на одземени предмети,
- издатоци за приведување,
- трошоци за службени дејствија и за овластени службени лица,
- издатоци за лекување на обвинетиот, за времето кога е задржан,
- патни трошоци на обвинетиот,
- паушал,
- награда и потребни издатоци за бранителот.

(2) Паушалот се утврдува во границите на износите утврдени согласно со траењето и сложеноста на постапката и согласно со општата состојба на лицето што е должно да го плати.

(3) Трошоците од ставот (1) алинеи 1, 2, 3 и 4 на овој член во прекршочната постапка се исплаќаат однапред од средствата на судот, а подоцна судот ги надоместува од лицето кое според членот 118 од овој закон е должно да ги плати.

Плаќање на трошоците на прекршочната постапката

16

Член 118

(1) Трошоците на прекршочната постапка ги плаќа осудениот, на кој му е изречена прекршочна санкција.

(2) Ако се водела прекршочна постапка за повеќе прекршоци, лицето на кое му е изречена прекршочна санкција нема да ги сноси трошоците за прекршоците по кои е донесена ослободителна пресуда, ако тие трошоци може да се издвојат од вкупните трошоци.

(3) Ако со иста одлука им е изречена прекршочна санкција на повеќе обвинети, ќе се утврди колкав дел од трошоците исплаќа секој од нив, а ако тоа не може да се утврди, сите обвинети солидарно ќе ги платат трошоците на постапката.

(4) Трошоците на прекршочната постапка во која била донесена ослободителна пресуда паѓаат на товар на Буџетот на Република Македонија.

(5) Судот што ја води прекршочната постапка може да го ослободи обвинетиот на кого му била изречена прекршочна санкција од надоместокот на трошоците на постапката од членот 117 став (1) од овој закон и потребните издатоци за бранителот, ако поради плаќањето на трошоците му е загрозувана неговата егзистенција или на лицата кои е должен да ги издржува.

Решение за трошоци

Член 119

(1) Во одлуката за прекршок се утврдува кој ги плаќа трошоците и нивната висина.

(2) Ако за утврдување на трошоците нема доволно податоци, за трошоците на постапката ќе се донесе посебно решение.

(3) Барањето со податоците за висината на трошоците на постапката што била запрена или била донесена ослободителна пресуда може да се поднесе во рок од три месеци од денот кога правосилната пресуда или решението му било врачено на она лице што има право да поднесе такво барање.

Посебни трошоци

Член 120

(1) Обвинетиот, законскиот застапник, застапникот на правното лице, бранителот, полномошникот, сведокот, вештакот, преведувачот, толкувачот и друго лице потребно во постапката без оглед на исходот од прекршочната постапка ги плаќаат трошоците за своето приведување, одложување на дејствието во прекршочната постапка и другите трошоци што ги предизвикале по своја вина.

(2) За трошоците на постапката од ставот (1) на овој член се донесува посебно решение.

Трошоци во постапката по правни лекови

Член 121

(1) За плаќање на трошоците во постапка по жалба ќе одлучи второстепениот суд во согласност со одредбите на членовите 117, 118, 119 и 120 од овој закон.

(2) Паушалот нема да се утврди, ако со одлука на второстепениот суд било одлучено во целост или делумно во корист на обвинетиот.

(3) Паушал ќе се утврди и во случај ако жалбата е отфрлена.

Трошоци на постапката со вонредни правни лекови

Член 122

За плаќањето на трошоците што ќе настанат во прекршочната постапка со вонредните правни средства соодветно се применуваат одредбите на членовите 117, 118, 119 и 120 од овој закон.

Донесување на прописи за трошоци на постапката

Член 123

Висината и начинот на определување на реално направените трошоци за прекршочната постапка што се води пред судовите ги определува претседателот на Врховниот суд на Република Македонија.

Глава шеснаесетта ПРАВНИ ЛЕКОВИ

Видови правни лекови

Член 124

(1) Против пресуда и решение на првостепениот суд може да се изјави жалба до второстепениот суд.

(2) Во прекршочната постапка завршена со пресуда можат да се користат вонредни правни лекови: барање за повторување на прекршочната постапка и барање за заштита на законитоста.

Постапка по правни лекови

Член 125

(1) Во прекршочната постапка по редовни и вонредни правни лекови, бранителот мора да приложи полномошно, а ако бранителот не приложи полномошно, се смета дека поднесениот правен лек е неуреден.

(2) Во постапката по редовни и по вонредни правни лекови, странката не може да предлага нови докази за кои знаела и можела да ги

предложи во првостепената прекршочна постапка.

Рокови за правни лекови

Член 126

(1) Жалбата се поднесува во рок од осум дена од денот на приемот на одлуката.

(2) Второстепениот суд одлучува најдоцна во рок од 60 дена од денот на приемот на жалбата, на нејавна седница.

(3) Кога се работи за странец, второстепениот суд решава веднаш, а најдоцна во рок од три дена од денот на приемот на жалбата.

(4) Второстепениот суд може да ја укине првостепената одлука и предметот да го врати на првостепениот суд ако биде предложено изведување на нови докази за коишто странката не знаела и не можела да ги предложи во првостепената постапка.

(5) Кога второстепениот суд постапува по изјавена жалба против одлука која еднаш била укината и вратена на повторно решавање, тој сам задолжително ќе го реши предметот.

(6) Второстепениот суд при повторно одлучување не е врзан за правната квалификација содржана во одлуката.

(7) Кога второстепениот суд ја потврдува првостепената одлука донесена според членот 113 став (7) од овој закон, не мора да даде писмено образложение во својата одлука.

ДЕЛ ШЕСТТИ

Глава седумнаесетта ПОСЕБНИ ПОСТАПКИ И ИЗВРШУВАЊЕ НА ОДЛУКИ

Постапка за конфискација на имот, имотна корист и за одземање на предмети

Член 127

Во постапката за конфискација на имот, имотна корист и одземање на предмети се применуваат одредбите од Законот за кривичната постапка.

Надоместок на штета и други права на лицата на кои им биле изречени прекршочни санкции

Член 128

Во постапката за надоместок на штета и други права на лицата на кои им биле изречени прекршочни санкции, се применуваат одредбите од Законот за кривичната постапка.

Извршување на санкции

Член 129

(1) За извршувањето на санкциите, освен глобата, изречени во прекршочната постапка се применуваат одредбите од Законот за извршување на санкциите.

(2) За присилна наплата на глобата и трошоците на постапката важат одредбите од Законот за даночната постапка.

(3) Осуденото лице во рок од 15 дена од денот на уплатата е должно примерок од извршената уплата на глобата и трошоците на прекршочната постапка да ги достави до судот, односно прекршочниот орган.

ДЕЛ СЕДМИ

Глава осумнаесетта ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 130

Започнатите постапки пред судовите и прекршочните органи до денот на влегувањето во сила на овој закон ќе завршат според одредбите на Законот за прекршоците („Службен весник на Република Македонија“ број 124/15).

Член 131

(1) Против решенија за прекршок што ги донел прекршочниот орган може да се поднесе жалба до Државната комисија за одлучување во втор степен во областа на инспекцискиот надзор и прекршочната постапка до 31 декември 2020 година.

(2) Предметите по започнатите постапки по жалба пред Државната комисија за одлучување во втор степен во областа на инспекцискиот надзор и прекршочната постапка кои нема да завршат во рокот од ставот (1) на овој член, ќе се предадат и ќе продолжат пред Управниот суд.

Член 132

(1) Законите во кои се пропишани прекршочни санкции ќе се усогласат со одредбите на овој закон во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(2) Законите во кои се пропишани прекршочни санкции ќе продолжат да се применуваат се до нивното усогласување со одредбите на овој закон, но најдоцна шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 133

Подзаконските прописи предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од три месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 134

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Законот за прекршоците („Службен весник на Република Македонија“ број 124/15), освен одредбите од членовите 68 и 69 од овој закон кои ќе се применуваат до 31 декември 2020 година.

Член 135

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, освен одредбите на членот 70 од овој закон кои ќе започнат да се применуваат од 1 јануари 2021 година.

